

AAA_1244#01#Q16#01 eduman testinin sualları

Fənn : 1244 Xəzər dənizinin və sahilyanı ərazilərinin ekoloji problemləri

1 1 litr benzin yanması zamanı ətrafa hansı oksid atılır?

- sink
- mis
- natrium
- dəmir
- qurğuşun

2 Qış otlaqlarının neçə %-də səhrələşmə baş verib?

- 5,2
- 3,7
- 7,5
- 8,0
- 4,1

3 Xəzərin səviyyəsinin qalxması nəticəsində dənizkənarı düzənliklərdə neçə km² ərazi su altında qalıb?

- 905
- 420
- 1100
- 309
- 500

4 Dəniz ən çox harada daha çox irəli getmişdir?

- Cənub-Şərqi Şirvan
- Samur- Dəvəçi
- Muğan
- Lənkəran
- Qobustan

5 Bu rayonlardan hansında sahil xətinin uzunluğu daha çoxdur?

- Neftçala
- Lənkəran
- Astara
- Xızı
- Xaçmaz

6 Bu rayonlardan hansında sahil xətinin uzunluğu daha azdır?

- Salyan
- Xızı
- Astara
- Lənkəran
- Şabran

7 Abşeron yarımadasında bu proseslərdən hansı daha çox sahə tutur?

- duzlaşma
- su eroziyası
- bitki örtüyünün deqradasiyası
- külək eroziyası
- texnogen

8 Abşeron yarımadasında bu proseslərdən hansı daha az sahə tutur?

- texnogen
- külək eroziyası
- su eroziyası
- duzlaşma
- bitki örtüyünün deqradasiyası

9 Bunlardan hansında torpaq-bitki landşaftı pozulub?

- Şüvəlan
- Mərdəkan
- Pirəküşkül
- Maştağa
- Siyəzən

10 Buruqların ətrafındakı landşaft neçə metr radiusda məhv olub?

- 20-50
- 15-20
- 10-15
- 5-10
- 0-5

11 Bu proseslərdən hansı Abşeron yarımadasında daha az sahə tutur?

- külək eroziyası
- bitki örtüyünün deqradasiyası
- texnogen
- duzlaşma
- su eroziyası

12 Abşeron yarımadasındakı səhrələşmanın %-i bunlardan hansında daha çoxdur

- mülayim
- zəif
- çox zəif
- çox güclü
- güclü

13 Abşeron yarımadasındakı səhrələşmanın %-i bunlardan hansında daha azdır?

- çox güclü
- zəif
- çox zəif
- güclü
- mülayim

14 Torpaq-bitki landşaftı bunlardan hansında pozulub?

- Pirəküşkül
- Mərdəkan
- Siyəzən
- Şüvəlan
- Maştağa

15 Bu illərdən hansında Xəzərin səviyyəsi yüksək olmuşdur?

- 1812
- 1813
- 1817
- 1815
- 1814

16 1950-ci ildə Avropada istifadə olunan suyun həcmi nə qədər olub? (km³-la)

- 45
- 60
- 70
- 50
- 55

17 1991-ci ildə Avropada istifadə olunan suyun həcmi nə qədər olub? (km³-la)

- 230
- 210
- 220
- 240
- 250

18 XIX əsrin axırlarında Xəzərin səviyyəsi neçə metr olub?

- 28
- 26
- 27,5
- 28,2
- 25,8

19 1941-ci ildə Xəzərin səviyyəsi 1929-cu illə müqayisədə neçə metr enmişdir?

- 1,1
- 1,9
- 1,7
- 1,3
- 1,5

20 Holosendə Xəzərin səviyyəsi neçə metr dəyişib?

- 11
- 12
- 13
- 14
- 10

21 Su səthinə tökülən nefti yığmaq üçün nədən istifadə olunur?

- bon
- silikon
- karbon
- tor
- fenol

22 Dəniz sularında neftin buraxıla bilən konsentrasiyası nə qədərdir? (mq/l)

- 0,3
- 0,2
- 0,04
- 0,05
- 0,1

23 Bu hərbi münaqişələrdən hansı Xəzərin ekologiyasına daha çox ziyan vurub?

- Dağlıq Qarabağ
- Fələstin-İsrail
- Dnestryanı
- rus-çexen
- gürcü-abxaz

24 Bunlardan hansı ekoloji fəlakət zonasıdır?

- Kür hövzəsi
- Ural hövzəsi
- İran sahilləri
- Qazaxıstan sahilləri
- Volqa hövzəsi

25 Xəzərin ən qısa sahil zonası hansı dövlətin ərazisindədir?

- Türkmənistan
- Rusiya
- İran
- Qazaxıstan
- Azərbaycan

26 Bunlardan hansı Xəzərin faunasına mənfi təsir göstərir?

- xərçənglər
- meduzalar
- Mizidlər
- qurdlar
- ilbizlər

27 Bu balıqlardan hansı nərələrə aid deyil?

- cökə
- sıf
- uzunburun
- bölgə
- kələmo

28 Bu balıqlardan hansı nərələrə aid deyil?

- kələmo
- cökə
- ziyad
- uzunburun
- bölgə

29 Bu balıqlardan hansı qığırdağlı deyil?

- siyənək
- uzunburun
- nərə
- bölgə
- cökə

30 Bu balıqlardan hansı qığırdağlı deyil?

- qaya balığı
- uzunburun
- cökə
- nərə
- durnabalığı

31 Bu balıqlardan hansı qığırdağlı deyil?

- cökə
- kefal
- kələmo
- bölgə
- nərə

32 Bu balıqlardan hansı qığırdağlı deyil?

- xəşəm
- cökə
- qayabalığı
- bölgə
- nərə

33 Bu balıqlardan hansı qığırdağlı deyil?

- ilanbalığı
- gökə
- qayabalığı
- uzunburun
- nərə

34 Bu balıqlardan hansı qığırdağlı deyil?

- nərə
- cökə
- bölgə
- siyənək
- kələmo

35 Bu balıqlardan hansı qığırdağlıdır?

- kilkə
- sıf
- kələmo
- naxa
- kütüm

36 Bu balıqlardan hansı qığırdağlıdır?

- şamayı
- durnabalığı
- kefal
- qayabalığı
- sıf

37 Bu balıqlardan hansı qığırdağlıdır?

- uzunburun
- çəki
- sıf
- külmə
- ziyad

38 Bu balıqlardan hansı qığırdağlıdır?

- cökə
- ziyad
- külmə
- kefal
- sıf

39 Bu balıqlardan hansı Xəzərin yerli növü deyil?

- kələmo
- ilanbalığı
- kilkə
- kefal
- külmə

40 Xəzərdə neçə növ balıq var?

- 110
- 112
- 111
- 114
- 113

41 Xəzərin Azərbaycan hissəsində neçə növ su qurşları var?

- 41
- 43
- 42
- 45
- 44

42 Xəzər suitisi dənizin hansı hissəsində balalayır?

- cənub
- orta
- şimal
- şərq
- qərb

43 Suiti adaları hansı dövlətə məxsusdur?

- Rusiya
- Türkmənistan
- Qazaxistan
- Azərbaycan
- İran

44 Buzac yarımadası hansı dövlətə məxsusdur?

- Türkmənistan
- Azərbaycan
- Rusiya
- Qazaxistan]
- İran

45 Bu adalardan hansı Abşeron arxipelaqına daxildir?

- Qigil
- Böyük Zirə
- Çilov
- Qum
- Qarasu

46 Bu adalardan hansı Abşeron arxipelaqına daxildir?

- Pirallahı
- Qum
- Qarası
- Xara-Zirə
- Gilov

47 Bu adalardan hansı Bakı arxipelaqına aiddir?

- Yaşma
- Kulalı
- Suiti
- Çilov
- Zənbil

48 Bunlardan hansı körfəz deyil?

- Qazax
- Aqraxan
- Türkmən
- Komsomol
- Kirlər

49 Bunlardan hansı yarımada deyil?

- Buraçi
- Çələkən
- Kizlər
- Aqraxan
- Buraçi

50 Bu adalardan hansı Bakı arxipelaqına aiddir ?

- Suiti
- Çilov
- Qarasu
- Yaşma
- Kulalı

51 Bu adalardan hansı Bakı arxipelaqına aiddir ?

- Çilov
- Suiti
- Kür daşı
- Kulalı
- Yaşma

52 Bu adalardan hansı Xəzərdə yoxdur ?

- Ovrucu
- Kulanı
- Suiti
- Gürgən
- Çeçen

53 Bu adalardan hansı Xəzərdə yoxdur?

- Buzaçi
- Zənbil
- Yaşma
- Kulalı
- Suiti

54 Bu adalardan hansı Xəzərdə yoxdur ?

- Çeçen
- Kulanı
- Ovrucu
- Gürgən
- Suiti

55 Bu adalardan hansı Xəzərdə yoxdur?

- Gilov
- Çələkən
- Zənbil
- Qarasu
- Suiti

56 Qazaxıstanda hansı körfəz yerləşir?

- Hirkan
- Qara-Boğaz-Qol
- Kaspi
- Skif
- Komsomol

57 Rusiyada hansı körfəz yerləşir?

- Hirkan
- Kizlər
- Kaspi
- Skif
- Komsomol

58 Qazaxıstanda hansı ada yerləşir?

- Çilov
- Zənbil
- Yaşma
- Gil
- Suiti

59 Qazaxıstanda hansı ada yerləşir?

- Kulalı
- Çilov
- Zənbil
- Yaşma
- Gil

60 İran dövlətinin ərazisindən öz mənbəyini götürən çay hansıdır?

- Ural çayı
- Ətrək çayı
- Samur çayı
- Tərtərçay
- Hirkan çayı

61 Türkmənistan ərazisindən hansı çay mənsəbin götürür?

- Hirkan çayı
- Ətrək çayı
- Ural çayı
- Qudyal çayı
- Tərtərçayı

62 Qazaxıstan ərazisindən hansı çay mənsəbin götürür?

- Tərtərçayı
- Qudyal çayı
- Ural çayı
- Hirkan çayı
- Ətrək çayı

63 Komsomol görfəzi hansı dövlətin ərazisindədir?

- Türkmənistan
- Qazaxistan
- İran
- Azərbaycan
- Rusiya

64 Aqraxan yarımadası hansı dövlətin ərazisindədir?

- Rusiya
- Azərbaycan
- Qazaxistan
- İran
- Türkmənistan

65 Kizlər görfəzi hansı dövlətin ərazisindədir?

- Azərbaycan
- İran
- Türkmənistan
- Qazaxistan
- Rusiya

66 Ural çayının mənsəbi hansı dövlətin ərazisindədir?

- İran
- Türkmənistan
- Azərbaycan
- Qazaxistan
- Rusiya

67 Atırau limanı hansı dövlətin ərazisindədir?

- Qazaxistan
- İran
- Türkmənistan
- Rusiya
- Azərbaycan

68 Kulalı adası hansı dövlətin ərazisindədir?

- İran
- Türkmənistan
- Qazaxistan
- Azərbaycan
- Rusiya

69 Kür çayı Xəzərə gələn suyun neçə %-ni verir?

- 6,7
- 6,4
- 6,3
- 6,2
- 6,1

70 Ural çayı Xəzərə gələn suyun neçə %-ni verir?

- 2,8
- 2,7
- 2,5
- 2,3
- 2,1

71 İran çayları Xəzərə gələn suyun neçə %-ni verir?

- 3,3
- 3,9
- 3,6
- 3,7
- 3,8

72 Xəzərə tökülən çaylara hər il orta hesabla neçə km³ tullantı suları axıdılır?

- 50
- 45
- 40
- 42
- 44

73 Xəzərə tökülən çaylar ildə nə qədər nitrat gətirir? (min ton)

- 32
- 29
- 33
- 35
- 27

74 Xəzərə tökülən çaylar ildə nə qədər neft məhsulları gətirir? (min ton)

- 29
- 23
- 27
- 20
- 26

75 Xəzərə tökülən çaylar ildə neçə ton sink gətirir?

- 720
- 610
- 740
- 670
- 620

76 Xəzərə tökülən çaylar ildə neçə ton mis gətirir?

- 540
- 420
- 470
- 450
- 380

77 Xəzərə tökülən çaylarla ən çox hansı metallar gətirilir?

- mis,sink
- alüminium,qallium
- titan,gümüş
- natrium,arsen
- dəmir,qurğuşun

78 Bu proseslərdən hansının Xəzərin ekologiyasına mənfi təsiri yoxdur?

- suda oksigen çatışmazlığı
- suyun çirklənməsi
- mexaniki təsir
- çayların gətirdiyi allüvi
- ağır metallarla zəhərlənmə

79 Bunlardan hansının ətrafında su neftlə daha çox çirklənmişdir?

- Böyük Zirə
- Qum
- Cilov
- Pirallahı
- Səngi-Muğan

80 Bunlardan hansının ətrafında su neftlə daha az çirklənmişdir?

- Gil
- Zənbil
- Səngi-Muğan
- Çigil
- Çilov

81 Bu yataqlardan hansında neft yoxdur?

- Azəri
- Günəşli
- Çıraq
- Ulduz
- Şahdəniz

82 Bu yataqlardan hansında neft yoxdur?

- Çıraq
- Günəşli
- Babək
- Kəpəz
- Azəri

83 Bu yataqlardan hansında qaz çoxdur?

- Kəpəz
- Azəri
- Çıraq
- Şahdəniz
- Günəşli

84 Keçmiş Çar Rusiyasında hansı şəhər neft hasilatına görə 1-ci yeri tuturdu?

- Qroznı
- Mahaçqala
- Ufa
- Bakı
- Qazan

85 Azərbaycanca Xəzərin hansı hissəsi yoxdur?

- Cənubi
- Orta
- Şərqi
- Cənub-Qərbi
- Qərbi

86 Xəzərdə ilk dəfə neft harada çıxarılıb?

- Neft Daşları
- Xara-Zirə
- Pirallahı
- Bayıl buxtası
- Səngi-Muğan

87 Sahil rayonlarının payına taxıl istehsalının neçə %-i düşür?

- 13,1
- 13,3
- 13,2
- 13,6
- 13,4

88 Sahil rayonlarının payına kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkin sahəsinin neçə %-i düşür?

- 12
- 14
- 13
- 11
- 15

89 Ölkə əhalisinin nə qədəri Xəzərsahili ərazidə yaşayır? (milyon nəfər)

- 2,4
- 4,0
- 3,6
- 3,7
- 3,8

90 Bakı və Sumqayıt həmçinin Xəzərin sahilində yerləşən inzibati rayonlar ölkə ərazisinin neçə %-ni təşkil edir?

- 20
- 15
- 21
- 18
- 12

91 Neçə inzibati rayon Xəzərin sahilboyunda yerləşir?

- 8
- 9
- 7
- 11
- 10

92 Səviyyənin qalxması sahil zonasında hansı prosesə səbəb olmuşdur?

- səhralaşma
- şoranlaşma
- yaşıllaşma
- bataqlaşma
- çürümə

93 Sahilboyunda hansı dəmiryolu xətti keçir?

- Ələt-Culfa
- Sabunçu-Ramana
- Beyləqan-Ağcabədi
- Osmanlı-Astara
- Salyan-Neftçala

94 Bunlardan hansında dəniz terminalı tikilir?

- Neftçala
- Səngəçal
- Qaradağ
- Ələt
- Qobustan

95 Xəzərin sahilboyunda neçə inzibati rayon yerləşir?

- 11
- 10
- 9
- 7
- 8

96 Buzun qalınlığı Xəzərdə nə qədər olur? (m-lə)

- 0,8
- 0,7
- 1,2
- 1,0
- 1,1

97 Bu rayonlardan hansında dəniz dəmiryoluna çox yaxınlaşıb?

- Lənkəran
- Masallı
- Şabran
- Siyəzən
- Xaçmaz

98 Bu rayonlardan hansında dəniz dəmiryoluna çox yaxınlaşıb?

- Masallı
- Astara
- Xaçmaz
- Siyəzən
- Xızı

99 Fosforun miqdarı Xəzərdə ən çox nə vaxt olur?

- qışda
- yayda
- bütün il boyu
- payızda
- yazda

100 Fosforun miqdarı Xəzərdə ən az nə vaxt olur?

- yazda
- payızda
- bütün il boyu
- yayda
- qışda

101 Fosforun miqdarı Cənubi Xəzərdə ən çox harada olur?

- şərq
- cənub
- şimal
- orta
- qərb

102 Fosforun miqdarı Cənubi Xəzərdə ən az harda olur?

- qərb
- şimal
- şərq
- cənub
- orta

103 Azot nitratına Xəzərin hansı hissəsində rast gəlinmir?

- şimal
- şərq
- cənub
- orta
- qərb

104 Xəzərin biogen elementlərini ən çox nə gətirir?

- insan fəaliyyəti
- dalğa
- küləülər
- su quşları
- çaylar

105 Xəzərdə silisiumun maksimal miqdarı nə vaxt olur?

- qış
- yay
- yaz
- il boy
- payız

106 Azot aşağıdakılardan hansı dənizin suyunda var?

- Ölü dənizinin
- Aralıq dənizinin
- Xəzər dənizinin
- Mərmərə dənizinin
- Baltik dənizinin

107 Fosfor aşağıdakılardan hansı dənizin suyunda var?

- Qara dənizin
- Aralıq dənizinin
- Egey dənizinin
- Xəzər dənizinin
- Baren dənizinin

108 Silisium aşağıdakılardan hansı dənizin suyunda var?

- Xəzər dənizinin
- Aralıq dənizinin
- Egey dənizinin
- Ölü dənizin
- Baren dənizinin

109 Bu biogen elementlərdən hansı Xəzərdə var?

- silisium
- karbon
- stronsium
- flüor
- helium

110 Bu biogen elementlərdən hansı Xəzərdə var?

- kalium
- kalsium
- flüor
- helium
- azot

111 Bu biogen elementlərdən hansı Xəzərdə var?

- kalsium
- brom
- xlor
- fosfor
- frior

112 Bu biogen elementlərdən hansı Xəzərdə var?

- helium
- flüor
- silisium
- neon
- redium

113 Bu biogen elementlərdən hansı Xəzərdə var?

- dəmir
- gümüş
- azot
- qallium
- vanadium

114 Bu biogen elementlərdən hansı Xəzərin suyunda var?

- dəmir
- radium
- xrom
- kalium
- fosfor

115 Bu biogen elementlərdən hansı Xəzərin suyunda var?

- azot
- xlor
- natrium
- uran
- xrom

116 İqtisadi zona dənizdə neçə mildir?

- 12
- 100
- 20
- 200
- 150

117 Xəzər turist bazası haradadır?

- Lənkəran
- Masallı
- Yalama
- Bilgəh
- Zaqulba

118 Bu kurortlardan hansı Xəzər sahilindədir?

- Göygöl
- İstisu
- İlisu
- Nabran
- Hacıkənd

119 Bu kurortlardan hansı Xəzər sahilindədir?

- Lənkəran
- Şəki
- İlisu
- Altıağac
- Zaqatala

120 Bu kurortlardan hansı Xəzər sahilindədir?

- Lerik
- Neftçala
- Zaqulba
- Ordubad
- Salyan

121 Bu kurortlardan hansı Xəzər sahilindədir?

- Şəki
- Qızılqum
- Salyan
- İlisu
- İstisu

122 Bu kurortlardan hansı Xəzər sahilindədir?

- Hökməli
- Qobu
- Mərdəkan
- Masazır
- Altıağac

123 Bu kurortlardan hansı Xəzər sahilindədir?

- Qobu
- Maştağa
- Pirşağı
- Balaxanı
- Hökməli

124 Bu kurortlardan hansı Xəzər sahilindədir?

- Hökməli
- Balaxanı
- Maştağa
- Şıx
- Qobu

125 Bu kurortlardan hansında əzələ-oynaq xəstəlikləri müalicə olunur?

- Zaqulba
- Lənkəran
- Mərdəkan
- Pirşağı
- Şıx

126 Bunlardan hansı istirahət üçün yaramır?

- Abşeronun şimalı
- Lənkəran ovalığı
- Nabran-Yalama
- Cənub-Şərqi Şirvan düzü
- Şıx

127 Bu elementlərdən hansı neftin tərkibində daha çoxdur?

- hidrogen
- oksigen
- kükürd
- karbon
- azot

128 Bu elementlərdən hansı neftin tərkibində yoxdur?

- karbon
- hidrogen
- fosfor
- azot
- oksigen

129 Xəzəryanı ölkələrin hansında Xəzər dənizindəki neft ehtiyatı daha çoxdur?

- Qazaxıstan
- Azərbaycan
- Türkmənistan
- Rusiya
- İran

130 Xəzəryanı ölkələrin hansında Xəzər dənizindəki neft ehtiyatı daha azdır?

- Azərbaycan
- İran
- Türkmənistan
- Qazaxıstan
- Rusiya

131 Xəzəryanı ölkələrin hansında Xəzər dənizindəki qaz ehtiyatı daha azdır?

- Rusiya
- Azərbaycan
- İran
- Türkmənistan
- Qazaxıstan

132 Azərbaycanın Xəzər dənizində neçə neft-qaz yatağı var?

- 30
- 19
- 43
- 28
- 71

133 Kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkin sahəsinin neçə %-i sahil rayonlarının payına düşür?

- 12
- 14
- 13
- 11
- 15

134 Taxıl istehsalının neçə %-i sahil rayonlarının payına düşür?

- 13.1
- 13,3
- 13,2
- 13,6
- 13,4

135 ət istehsalının neçə %-ni sahil rayonları verir?

- 14
- 11
- 15
- 10
- 12

136 Süd istehsalının neçə %-ni sahilyanı rayonlar verir?

- 15
- 17
- 16
- 12
- 11

137 Tərəvəz istehsalının neçə %-ni sahilyanı rayonlar verir?

- 40
- 43
- 42
- 44
- 41

138 Kartof istehsalının neçə %-ni sahilyanı rayonlar verir?

- 7
- 9
- 8
- 5
- 10

139 Yumurta tədarükünün neçə %-ni sahilyanı rayonlar verir?

- 20
- 22
- 21
- 25
- 23

140 Suyun qalxması nəticəsində neçə km avtomobil yolu su altında qalıb?

- 60
- 55
- 70
- 50
- 80

141 Neçə km dəmiryolu su altında qalıb?

- 15
- 18
- 17
- 25
- 20

142 Neçə min ha suvarılan sahələr su altında qalıb?

- 25
- 10
- 5
- 20
- 15

143 Yazda hərəkət edən buzun orta sahəsi nə qədər olur? (m 2-la)

- 5-10
- 15-20
- 10-15
- 25-30
- 20-25

144 Yazda hərəkət edən buz hara qədər gəlib çıxır?

- Giləzi
- Bəndovan
- Abşeron
- Yaşma
- Ələt

145 Xəzərin sahilində yerləşən inzibati rayonlar,həmçinin Bakı və Sumqayıt ölkə ərazisinin neçə %-ni təşkil edir?

- 20
- 15
- 21
- 18
- 12

146 Xəzərsahili ərazidə ölkə əhalisinin nə qədəri yaşayır? (milyon nəfər)

- 2,4
- 4,0
- 3,6
- 3,7

3.8

147 Son səviyyə tərəddüdü sahilyanı bölgələrə nə qədər ziyan vurub? (milyard ABŞ dolları)

- 10,8
 10.2
 11,4
 13,5
 12,0

148 Suyun qalxması nəticəsində Azərbaycanda nə qədər ərazi su altında qalıb? (km 2-la)

- 780
 825
 810
 800
 820

149 Sahil rayonları ət istehsalının ne %-ni verir?

- 14
 11
 15
 10
 12

150 Sahilyanı rayonlar süd istehsalının neçə %-ni verir?

- 12
 11
 15
 16
 17

151 Sahilyanı rayonlar tərəvəz istehsalının neçə %-ni verir?

- 40
 43
 42
 44
 41

152 Ermənistan ərazisinin neçə %-i Kür hövzəsinə aiddir?

- 60
 80
 70
 100
 90

153 Xəzərin fitoplantomında yosunların neçə növü var?

- 414
 449
 402
 447

451

154 Xəzərin fitoplanktomında ən çox hansı yosunlar var?

- qırmızı
- göy-yaşıl
- qonur
- yaşıl
- diatom

155 Xəzərin fitoplanktomunda 2-ci yeri hansı yosunlar tutur?

- diatom
- yaşıl
- qonur
- qırmızı
- göy-yaşıl

156 Xəzərin zooplanktomunda neçə növ var?

- 313
- 316
- 320
- 318
- 315

157 Zooplanktında hansı heyvanlar üstündür?

- xərçənglər
- qurdlar
- infizorlar
- amfipodlar
- mollyusklar

158 Xəzərin mikrobentosunda neçə növ heyvan aiddir?

- 344
- 320
- 315
- 402
- 566

159 Xəzərin hansı hissəsi fitoplanktonla daha zəngindir?

- şimal
- cənub
- orta
- bütün dəniz
- qərb

160 Xəzərdə neçə növ ali bitki var?

- 3
- 5
- 4
- 566

374

161 Şimali Xəzərin 5m dərinliyində nə yerləşir?

162 5 ali bitki növü var hansı dənizin ərazisindədir?

- Xəzər dənizinin
- Aralıq dənizinin
- Egey dənizinin
- Mərmərə dənizinin
- Baltik dənizinin

163 Bunlardan hansı qurddur?

- mirid
- bölgə
- nematod
- kum
- ostrakod

164 Orta Xəzərdə duzluluq necə problemdir?

- 8
- 10
- 9
- 12
- 11

165 Cənubi Xəzərdə duzluluq necə problemdir?

- 12
- 14
- 13
- 11,8
- 14,5

166 . Xəzərin suyunda okeandan fərqli olaraq hansı element daha çoxdur?

- kalium
- natrium
- xlor
- kalsium
- maqnezium

167 Xəzərdə havanın orta yay temperaturu nə qədərdir?

- +22 °+24 °
- +24 °+26°
- +23 °+25 °
- +26 °+28 °
- +25 °+27 °

168 Xəzərdə yağıntının illik miqdarı neçə mm-dir?

- 200-300
- 400-500

- 300-400
- 100-200
- 500-600

169 Samur çayı Xəzərdə gələn suyun neçə % gətirir?

- 2,5
- 1,1
- 3,2
- 6,3
- 1,5

170 Cənubi Xəzərin orta dərinliyi neçə metrdir?

- 100-150
- 200-300
- 150-200
- 250-300
- 300-400

171 Cənubi Xəzərin Şimal sərhəddi hansı enliyə qədərdir?

- 50 °
- 44°
- 48 °
- 42 °
- 40 °

172 Orta Xəzərin cənub sərhəddi hansı enliyə qədərdir?

- 42 °
- 41 °
- 43 °
- 40 °
- 44 °

173 Orta Xəzərin orta dərinliyi neçə metrdir?

- 190
- 160
- 180
- 210
- 170

174 Şimalı Xəzərin cənub sərhədi hansı enliyə qədərdir?

- 43°
- 42 °
- 44 °
- 40 °
- 41 °

175 Şimali Xəzərin orta dərinliyi neçə metrdir?

- 2
- 4

- 3
- 5
- 6

176 Yağıntuların illik miqdarı 200-300 mm olan dəniz hansıdır:

- Egey dənizi
- Ölü dənizi
- Qaradənizi
- Xəzər dənizi
- Barenz dənizi

177 Xəzər dənizinə gələn suyun 1,1 %-ni hansı çay gətirir?

- Kür çayı
- Terek çayı
- Samur çayı
- Qudyal çay
- Tərtərçay

178 Xəzər dənizinə gələn suyun 2,5 %-ni hansı çay gətirir?

- Kür çayı
- Terek çayı
- Samur çayı
- Qudyal çay
- Tərtərçay

179 Xəzər dənizinə gələn suyun 6,3%-ni hansı çay verir?

- Kür çayı
- Ural çayı
- Samur çayı
- Qudyal çay
- Tərtərçay

180 Xəzər dənizinə gələn suyun 2,7%-ni hansı çay verir?

- Ətrək çayı
- Ural çayı
- Samur çayı
- Qudyal çay
- Tərtərçay

181 Kalsium okeandan fərqli olaraq hansı dənizin suyunda miqdarı daha çoxdur?

- Ölü dənizinin
- Aralıq dənizinin
- Baltik dənizinin
- Mərmərə dənizinin
- Xəzər dənizinin

182 Fiziki-coğrafi xüsusiyyətlərinə görə Xəzər dənizi neçə hissəyə bölünür?

- 5
- 3

- 6
- 8
- 4

183 Aşağıdakı hansı səbəbdən Azərbaycan Respublikasının Xəzər sektorunda ekoloji tarazlıq pozulur

- Araz çayı
- çirkab suların axıdılması
- Kür çayı
- dalğalar
- pəlçiq vulkan

184 Azərbaycan Respublikasının Xəzərsektorundanə qədər neft aşkarlanmışdır?

- 12,7 mlrd t
- 12,2 mlrd t
- 7,0 mlrd t
- 4,0 mlrd t
- 10,0 mlrd t

185 Azərbaycan Respublikasının Xəzərsektorundaneçə trln kub m qaz ehtiyatı aşkarlanmışdır?

- 12,0
- 8,0
- 10
- 15
- 5,0

186 Abşeron yarımadasının əyilmə istiqaməti niyə cənuba doğrudur?

- çöküntülərin mənşəyindən
- qərb küləklərinin təsirindən
- cənub küləklərinin təsirindən
- şimal küləklərinin təsirindən
- qərb küləklərinin təsirindən

187 Xəzər çaylarının yuxarı axınlarına üzən balıqlara kürü tökmək üçün hansı səbəb mane olur?

- çaylar üzərində tikilən su anbarları (bəndlər)
- gəmiçilik nəqliyyatı
- antropagen amillər
- suların həddən artıq çirklənməsi
- səs – küy

188 Hansı ölkədə Eldar şamı və Xəzər lələyinətəsadüf edilir?

- İranda
- Türkiyədə
- Azərbaycanda
- Dağıstanda
- Gürcüstanda

189 Aşağıda göstərilən hansı səbəbdən limanlarda Xəzərin suları daha çox çirklənir?

- «ölüzonalar»ın çoxluğu
- insan fəaliyyəti ilə

- neft və neft məhsulları daşıyan tankerlərin olması ilə
- nəqliyyatın (su) çoxalması
- sənaye müəssisələrinin sulara atdıqları çirklə maddələrlə bağlı

190 Duzluluğun yüksək olması Xəzərin cənub və cənub şərq hissəsində nə ilə bağlıdır?

- ilin isti dövründə buxarlanmanın yüksək olması ilə əlaqədar
- çay sularının az tökülməsi ilə
- duzlu çayların çox tökülməsi ilə
- mülayim hava kütlələrinin daxil olması ilə
- həmin usullarda özünü təmizləmənin aşağı səviyyədə olması ilə

191 Aşağıdakılardan hansı Xəzər dənizinin ən böyük sərvətidir?

- Duz
- Sui
- su
- Flora
- Yosun

192 Şahdəniz qaz yatağı hansı ölkəyə daha yaxın yerləşir?

- Rusiyaya
- İrana
- Qazaxıstana
- Azərbaycana
- Türkmənistana

193 Bunlardan hansı Xəzər dənizinin əsas təbii sərvətidir?

- su
- su iti
- balıq
- neft
- balıq

194 Ekoloji cəhətdən Xəzər sahillərinin əhəmiyyəti nədədir:

- turizmin inkişafında;
- kənd təsərrüfatının inkişafında ;
- sənaye sahələrinin yerləşdirilməsində ;
- suvarma kanallarının çəkilməsində;
- qabarma-çəkilmə elektrik stansiyasının tikilməsində;

195 Hansı milli park Xəzər daxilində yaradılmışdır?

- Kaspi ;
- Gürgün;
- Xvalin;
- Qobustan;
- Abşeron;

196 Hansı çay hesabına Xəzər dənizi ən çox qidalanır?

- Volqa
- Ural

- Kür
- Terek
- Samur

197 Cənubi Xəzərdə çirklənmə dərəcəsinə görə bəzi ərazilər necə adlanır ?

- ölü zona
- təmiz zona
- çirklənmiş zona
- mənimsənilməmiş zona
- istifadəsiz zona

198 Cənubi Xəzərdə ölü zonaya daxil olan ərazilərə aid deyil:

- Volqa- Don kanalı
- Bakı buxtaları
- Neft daşları akvatoriyası
- Türkmənbaş buxtaları
- Çələkən yarımadası

199 Xəzərin Azərbaycan sektorunda indiyə qədər neçə neft və qaz yatağı kəşf edilmişdir

- 25
- 19
- 22
- 21
- 20

200 Xəzər dənizinin ən duzlu körfəzi:

- türkmən
- qaraboğazqol
- qızılağac
- bakı buxtası
- manqistau

201 Xəzərin Azərbaycan sektorunda kəşf edilən neft və qaz yataqlarından neçəsi istismar olunur?

- 19
- 25
- 23
- 10
- 14

202 Xəzər dənizində ən güclü külək harada müşahidə olunur?

- Abşeronda
- Sabunçuda
- Suraxanıda
- Binəqədidə
- Bibiheybətdə

203 Xəzər dənizinə aid olan Həştərxan və Qızlar körfəzləri hansı dövlətdədir ?

- Rusiya Federasiyasında
- Özbəkistanda

- Qazaxıstanda
- Azərbaycanda
- Dağıstanda

204 Aşağıdakılardan hansı Xəzərin çirklənməsinin mənfi ekoloji nəticələridir?

- su bitkilərinədir;
- balıq ehtiyatlarındadır;
- molyuskalardır;
- neft hasilatındadır
- duz ehtiyatlarındadır;

205 Xəzərin hansı dövlətə düşən sahillərinin uzunluğu 825 km –dir?

- RF
- Türkmənistan
- Azərbaycan
- Qazaxıstan
- İran

206 Xəzər dənizi sularının artması(20 – ci əsrin əvvəli)neçənci ildə müşahidə edilib?

- 1905 il
- 1914
- 1910
- 1929
- 1924

207 Neçənci ildə Xəzər dənizi səviyyəsinin 2 metrədək aşağı düşmüşdür?

- 1950
- 1970
- 1960
- 1990
- 1980

208 Xəzərlə bağlı hansı dəyişikliklərə iqlim dəyişiklikləri, tektonik hadisələr səbəb olur?

- neft – qaz ehtiyatları azalır
- çayların xəzərə tökülməsi məhdudlaşır
- tullantılarla daha çox çirklənir
- səviyyə tərəddüdlərinə
- flora-fauna ehtiyatlarındakı dəyişikliklərə

209 Aşağıdakı hansı problem nəticəsində Xəzərin canlı aləminin həyat səviyyəsinin pisləşmişdir?

- sosial
- fizioloji
- kimyəvi
- bioloji
- ekoloji

210 Xəzər dənizində qısamüddətli səviyyə dəyişmələri hansı amilin təsiri nəticəsində baş verə bilər?

- küləyin qovulma-gətirilmə dövrünü
- günəşin cazibəsi

- kiçik böyük dövrən
- hidroqrafik amillər
- dib litosferinin dəyişməsi

211 Dənizin ritmik səviyyə dəyişmələri nədir ?

- qabarma-çəkilmə
- ləpələnmə
- çirklənmə
- buxarlanma
- dövrülük

212 Xəzər dənizi səviyyəsinin dəyişməsinin kompleks amillərindən biri hansıdır ?

- geotektonik
- bioloji
- geomorfoloji
- geofiziki
- geotermal

213 Xəzər dənizi səviyyəsinin dəyişməsinin kompleks amillərindən biri hansıdır ?

- günəş , ay amili
- hidroiklim amili
- litosfer amili
- bisofer amili
- yerdəyişmə amili

214 Aşağıdakı hansı səbəbdən Xəzər ekosisteminin vəziyyəti asılıdır

- dəniz nəqliyyatının inkişafından;
- mineral resurslardan;
- doğru cavab yoxdur;
- sənaye və məişət çirkab sularından ;
- bioloji resurslardan;

215 Aşağıdakılardan hansı Xəzərin başlıca resurslarıdır?

- rekreasiya, duz;
- mineral, bioloji;
- mineral, nəqliyyat;
- maqnezium, su;
- bioloji, fiziki;

216 Azərbaycanın hansı çayı Xəzər dənizinə daha çox çirkab su axıdır?

- Kür çayı ;
- Qudyalçay
- Samur ;
- Lənkərançay;
- Araz çayı;

217 Hansı ərazilərdə (sahillərdə)Xəzərin 10-12 m-lik ən şiddətli dalğaları müşahidə olunmuşdur?

- Abşeronda
- Türkmənistan

- İran ərazisində
- RF
- Qazaxıstan

218 Hansı dənizdə III növ balıq və 1332 növ canlı var?

- Qırmızı dəniz
- Xəzər dənizi
- Şimal dənizi
- Liqquri dənizi
- Adriatik dənizi

219 Köçəri quşların mühafizə olunduğu qoruqlar:

- Şirvan;
- Hirkan;
- Qobustan;
- Şahdağ
- Qızılağac;

220 Daha çox Xəzər dənizi nə ilə çirklənmişdir/?

- duzlar və turşularla ;
- metallurjiya sənaye çirkab suları ilə;
- məişət çirkab suları ilə;
- miroelementlərlə;
- karbohidrogenlərlə;

221 İlk dəfə antropogen evtifikasiya (parçalanma arasında tarazlıq) Xəzərin hansı hissəsində qeydə alınmışdır ?

- Qərbi Xəzərdə
- Şimali Xəzərdə
- Cənubi Xəzərdə
- Azərbaycanda
- Şərqi Xəzərdə

222 1961-1976-cı illər ərzində Bakı-Abşeron arxipelaqında fitoplanktonların fotosintezinin ilkin məhsulu neçə dəfə azalmışdır?

- 50 dəfə
- 10 dəfə
- 30 dəfə
- 100 dəfə
- 10-20 dəfə

223 Respublikanın hansı ehtiyatına dəyən zərər üçün 4 mlyrd ABŞ dolları hesablanmışdır?

- Qəbələ RLS – s1 üçün
- Xəzərin səviyyəsinin qalxması ilə əlaqədar
- Gəncə Gil – Torpaq Kombinatı tullantıları üçün
- Aran zonasının şoranlaşmış torpaqları üçün
- Bakı buxtasının hədsiz çirklənməsilə

224 Orta Asiyadan gələn hansı hava kütlələrini Xəzər dənizimülayimləşdirir?

- mülayim dəniz hava kütləsini
- quru və isti hava kütləsini
- soyuq hava kütləsini
- dəniz Arktik hava kütləsini
- cənub siklonlarını

225 Şimaldan və cənubdan Xəzər dənizinə hansı hava kütlələri daxil olur?

- arktik, mülayim, tropik, subtropik
- dəniz Arktik hava kütlələri, Orta Asiya hava kütlələri
- continental Arktik havakütlələri
- cənub tsiklonları, yerli hava dövrəni
- mülayim continental hava kütlələri

226 Aşağıdakılardan hansı Xəzərin bioloji problemləridir?

- suların qidalanma xüsusiyyətləri
- Xəzərin sululuq dərəcəsi
- Xəzərin canlı aləminin həyat səviyyəsinin pisləşməsi
- Xəzərə tökülən çayların çirkənlənməsi
- Xəzərin yağış suyu ilə qidalanması

227 Hansı problem Xəzərə tökülən çaylar üzərində su anbarlarının tikilməsi nəticəsində yaranmışdır?

- Kürü tökmək üçün çayların aşağı axınına üzən balıqlara bəndlər mane olur
- Xəzərə tökülən çayların həcmi azaldır
- Kürü tökmək üçün çayların yuxarı axınına üzən balıqlara bəndlər mane olur
- iqlim dəyişmələri, tektonik hadisələrlə bağlı
- Xəzərin çirkənlənməsi daha da çoxalır

228 Biogen elementlərin Xəzərə daxil olmasının mənbələri hansılardır ?

- sirkulyasiyalar , dövrənlər
- atmosfer çöküntüləri
- çaylar, şəhərlər, yaşayış məntəqələri
- Xəzərin öz təbii mənbələri
- eroziyalar, aşınmalar

229 Qısamüddətli səviyyə dəyişməsi ən çox Xəzərin hansı rayonlarında baş verir ?

- şərq rayonunda
- cənub ərazisində
- şimal və qərb rayonunda
- cənub və şərq rayonunda
- qərb və cənub rayonunda

230 Xəzər dənizinin yerləşdiyi ərazi necə adlanır?

- tektonik ərazi
- materiklər arası
- materik depressiyası
- göl sahəsi
- moren tipli çökəklik

231 . Xəzər dənizi səviyyəsinin dəyişməsinin kompleks amillərindən biri hansıdır ?

- texniki
- mexaniki
- antropogen
- geoloji
- siyasi

232 Qədim zamanlardan müasir dövrdək hansı dənizin 70 - ə yaxın adı olmuşdur?

- Xəzər dənizi
- Karib dənizi
- Yapon dənizi
- Şimali Çin dənizi
- Mərmərə dənizi

233 Duzluluğun maksimal promili Xəzər dənizində nə qədərdir?

- 450
- 250
- 200
- 275
- 300

234 Hansı ildən Bakı ilə Mərkəzi Asiya arasında gəmi-bərə işləyir?

- 1972
- 1960
- 1950
- 1981
- 1962

235 Xəzər Dənizinin Azərbaycan Respublikası sektorundan əsrin müqaviləsi nə görə nə qədər heft hasil olunmuşdur?

- 1,3 mlrd t
- 1,2 mlrd t
- 600 mln t
- 2 mlrd.t
- 511 mln t

236 Dünya bazarına qaz Xəzər Dənizinin Azərbaycan Respublikası sektorunda hansı yataqdan ixrac olunur?

- Divanı
- Ümid
- Günəşli
- Şahdəniz
- Bahar

237 Xəzər dənizi ölkədə istehsal olunan neftin neçə faizini verir?

- 100
- 70
- 15
- 99
- 96

238 Xəzərlə bağlı səviyyə tərəddüdlərinin səbəbini göstərin:

- iqlim dəyişmələri, tektonik hadisələrlə bağlı
- sənaye müəssisələrinin tullantıları ilə çirklənmə
- neft-qaz çıxarılması ilə əlaqədar
- su anbarlarının tikilməsi ilə əlaqədar
- çayların Xəzərə az və ya çox tökülməsi

239 Hansı ərazilərdən gələn quru və isti hava kütlələrini Xəzər dənizi mülayimləşdirir?

- TürkiyəCumhuriyyəti
- Gürcüstan
- OrtaAsiya
- İran İslam Respublikası
- RusiyaFederasiyası

240 Neçənci ildə dünyada ilk dəfə neft Xəzər dənizində gəmi ilə nəql olunmuşdur?

- 1887-ci ilə
- 1885-cı il
- 1886-cı il
- 1889-cu ilə təsadüf olunur
- 1888 –ci ilə

241 Azərbaycan Respublikasının əlverişli coğrafi mövqeyini səciyyələndirən amillərdən biridir:

- Gürcüstan ilə həmsərhədliyi
- Rusiya ilə həmsərhədliyi
- Xəzər dənizi mövqeyi
- Ukrayna ilə həmsərhədliyi
- İran ilə həmsərhədliyi

242 Xəzər dənizi Azərbaycan neftinin neçə faizini verir?

- 85
- 55
- 35
- 97
- 65

243 Lənkəran çökəkliyi harada yerləşir?

- Oxot dənizində
- Baltik dənizində
- Xəzər dənizində
- Qara dənizdə
- Adriatik dənizində

244 Aşağıdakılardan hansı səbəb Xəzərin səviyyə tərəddüdünün başlıca səbəbidir?

- iqlim və tektonik proseslər ;
- zəlzələlər;
- çirklənmə;
- tektonik proseslər və çirklənmə;
- sürüşmələr;

245 Aşağıdakılardan hansı Xəzərin ən çox çirklənmiş sahələridir

- Bakı və Xaçmaz sahilləri;
- Bakı buxtası və Neft daşları;
- Çilov və Qum adaları;
- Neft daşları və Neftçala sahilləri;
- Sumqayıt və Lənkəran sahilləri;

246 Hansı ekoloji problemi Xəzərin çirklənməsi yaratmışdır?

- mineral resursların hasilatında çətinlik;
- su nəqliyyatında çətinliklər;
- sahil torpaqlarının şoranlaşması;
- doğru cavab yoxdur
- bioloji resursların azalması;

247 Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikası ərazisində aşkarlanmış ən böyük qaz yatağı hansıdır?

- Bulla
- Şahdəniz
- Sənqəcal
- Neft Daşları
- Qaradağ

248 Xəzərin əsas təsərrüfat əhəmiyyəti hansıdır?

- suvarma
- bioloji
- neft emalı
- əkinçilik
- energetic

249 Azərbaycanda illik neft hasilatının neçə faizini Xəzər dənizivərir?

- 91%
- 100%
- 96,6 %
- 99%
- 90%

250 Xəzər dənizinin statusunu müəyyən edən dövlətlərə aid deyil:

- Qazaxıstan
- Türkmənistan
- Azərbaycan
- Gürcüstan
- İran

251 Neft Daşları hansı dənizdədir?

- Ağ dənizdə
- Xəzərdə
- Qara dənizdə
- Baltik dənizində
- Aralıq dənizində

252 Xəzər dənizinin Şimal dəniz yoluna çıxışı hansı çayın vasitəsilədir?

- Kür-Araz
- Volqa-Don
- Volqa-Baltik
- Peçora-Ağ dəniz
- Ağ dəniz-Baltik

253 Xəzərin səviyyəsi hansı illərdən yüksəlməyə başlamışdır?

- 1900
- 1980
- 1960
- 2010
- 2000

254 Xəzər dənizinin əlverişli limanları siyahısına daxil deyil:

- Türkmənbaşı
- Bakı
- Aktau
- Pəhləvi
- Qroznı

255 Xəzərin Abşeron sahillərində ən çox çirklənən ərazi hansıdır/?

- Kür hövzəsi
- Bilgəh sahilləri
- Bayıl buxtası
- Milli park ərazisi
- Sumqayıt ərazisi

256 Xəzər sahilində kardioloji mərkəz harada yerləşir/?

- Emba hövzəsində
- Çələkən yarımadasında
- Abşeron yarımadasında
- Dağıstanda
- Manqışlaq yarımadasında

257 Qız Qalasının yerləşməsində tarixi dəyişiklikləri deyin:

- dənizin mərkəzində yerləşib
- dənizin sahilində olub
- Dənizin içərisində olub
- dənizlə əlaqəsi olmayıb
- dənizdən çox kənarında olub

258 Xəzər suyunu çirkləndirən mənbələrə aid deyil:

- çay gətirmələri
- qaz
- yüngül sənaye tullantıları
- neft
- məişət tullantıları

259 Su balansının çıxarının digər hissəsi hansıdır?

- Bayıl körfəzi
- Aral dənizi
- Qara-boğaz-Qol körfəzi
- Kür çayı
- Volqa çayı

260 Evtrofikasiya zamanı asan minerallaşan üzvi maddələrin toplanması nə ilə nəticələnir

- dəniz ekosisteminin stabilliyi pozulur
- təbii gərginlik yaradır
- ekosistemlərə müsbət təsir göstərir
- suyun şəffaflığını dəyişir
- yem bazasını azaldır və ya artırır

261 Xəzərin əsas limanları sırasına aid deyil:

- Bakı
- Aktarı
- Türkmənbaşı
- Odessa
- Mahaçqala

262 Xəzəri biogen elementlərlə zənginləşdirən nədir ?

- Xəzərə tökülən çaylar
- hava axınları
- atmosfer çöküntüləri
- seysmik proseslər
- tektonik proseslər

263 Xəzər ekosisteminin sabitliyini təmin etmək üçün vacib şərtlərdən biridir:

- çayların sanitar vəziyyətinə nəzarət
- nəqliyyatın məhdudlaşdırılması
- səviyyənin sabit saxlanması
- sahiləni dövlətlərin əlaqələri
- gəmiçiliyə nəzarət

264 Xəzər göl-dənizinin səviyyəsi hansı proseslərə məruz qalmışdır ?

- transgressiya və reqressiya
- geotermal proseslər
- birləşmə, ayrılma
- müxtəlif bölgələr
- sanitar-gigeynik proseslər

265 Səviyyənin mövsüm dəyişməsi nədir ?

- tərəddüdlər
- çoxillik dəyişmələr
- il ərzində dəyişmə
- sabitlik
- sutkalıq dəyişmə

266 Xəzər dənizinin su balanasının əsas çıxar hissəsi nə hesab olunur ?

- atmosfer çöküntüləri
- suvarma sistemləri
- su səthindən buxarlanma
- kimya sənayesi
- duzluluq səviyyəsi

267 Xəzər dənizində yerləşən körfəzlərə aid deyil ?

- Türkmən
- Manqışlaq
- Krem
- Qara-boğaz-qol
- Türkmənbaşı

268 Dənizin ekoloji vəziyyətinin dəyişməsində mühüm amillər sırasına daxildir:

- sərhədlərində dövlətlərin olması
- suda duzluluğun artması
- səviyyənin təddüdü və çirklənməsi
- qapalı göl olması
- müxtəlif mineralalrın olması

269 Xəzərin çirklənməsində ikinci amil nə hesab olunur ?

- atmosfer çirklənməsi
- məişət çirklənməsi
- kimyəvi çirklənmə
- müxtəlif yağıntılar
- torpaq çirklənməsi

270 Xəzər dənizinin su balansının gəlir hissəsini tənzimləyən mənbə nədir ?

- elmi –tədqiqat işləri
- kanalların mövcudluğu
- tökülən çayların axını
- suyun çirklənməsi
- duzluluğun dərəcəsi

271 Xəzər səviyyəsinin dəyişməsini 85-90% yaradan hansı amildir?

- təbii resurslar
- morfoloji
- hidroiklim
- tektonik
- təbii şərait

272 Xəzər dənizinin ekoloji vəziyyətini gərginləşdirən şərtlərdən birdir:

- ölkələrin diqqətsizliyi
- polisiklik aromatik karbohidrogenlər
- təbii şərait amili
- qapalı hövzə olması
- tərziət nəqliyyat qovşağı

273 Xəzərə axan, 90% çirkli sulara malik olan hansı çaydır?

- Kür çayı
- Elba çayı
- Don çayı
- Yenisey çayı
- Volqa çayı

274 Xəzər suyunu ən çox çirkəndirən mənbə hansıdır?

- məişət tullantıları
- kömür
- neft
- sənaye tullantıları
- torf

275 Kimin əsərlərində Xəzər dənizi Kaspiy və Hirkan kimi adlanır?

- Ernest Hekkelin
- V.Vernadskinin
- Lamarkın
- Hekatey Miletskinin
- Zyussun

276 Xəzər dənizi hansı xalqın adı ilə bağlıdır?

- türk xalqının
- avar xalqının
- kaspi xalqının
- rus xalqının
- tatar xalqının

277 Hansı dənizdə suyun duzluluğu 5-10% dir?

- Egey dənizi
- Baren dənizi
- Xəzər dənizi
- Qırmızı dənizə
- Yapon dənizi

278 Aşağıdakılardan hansı Xəzərin 2-ci çirkənmə mənbəyidir?

- mədənlər, tankerlər, hidrotexniki qurğular
- heyvandarlığın, quşçuluğun, balıqçılığın inkişafı
- yaşayış yerləri
- suyunun tərkibindəki mikroelementlər
- palçıqlisellər
- heyvandarlığın, quşçuluğun, balıqçılığın inkişafı

279 əsasən hansı çirkəndirici maddələrlə Xəzər gölü çirkənməmişdir?

- hidrogen sulfid, karbonsulfidlə
- azot oksidi, karbon qazı ilə
- fenol, səthi aktiv maddələr, neft məhsulları ilə
- ammoniyak, sulfat turşusu, formaldehidlərlə

karbohidrogenlər, qurğuşunla

280 Azərbaycan Respublikasının Xəzər dənizi ilə sahil xəttinin uzunluğunu müəyyən edin:

- 450 km
 925 km
 825 km
 1200 km
 1000 km

281 Son vaxtlar Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikası sektorunda hansı neft yataqları istismara verilmişdir?

- Ümid
 Çıraq, Azəri Günəşli
 Bulla
 Bahar
 Şahdəniz

282 Suyun səviyyəsi 1977-ci ildən başlayaraq hansı dənizdə qalxmağa başlamışdır?

- Qara dənizdə
 Oxot dənizində
 Xəzər dənizində
 Mərmərə dənizində
 Adriatik dənizində

283 Birinci Beynəlxalq Konfrans (Xəzərin ekoloji problemlərinə dair/) çağırılmışdır:

- 1993-cü ildə;
 1991-ci ildə ;
 1990-cı ildə;
 1995-ci ildə;
 1992-ci ildə;

284 ən çox Xəzərə ən çox çirkab gətirən çay?:

- Terek çayı;
 Samur çayı;
 Kür çayı;
 Lənkəran çayı;
 Volqa çayı;

285 Aşağıdakı hansı çaylar Xəzər dənizinə axır?

- Dəmiraparaçay, Bənkərəncay, Astaraçay
 Volqa, Terek, Elba, Kür, Samur, Safidrid
 Türyançay, Girdmançay, Kişçay
 Ceyrankeçməz, Girdmançay, Kişçay
 Qusarçay, Qudyoçay, Araz, Sinçay

286 Aşağıdakılardan hansıları Xəzərin əsas ada və yarımadalarıdır?

- Səngi Muğan adaları, Dəvəçi
 Buzaçı, Şahdili, Kiçik Qızılağac
 Oğurçı, Krasnovodsk

- Bakı, Abşeron arxipelaqı, Çeçen, Manqıstay, Çələkən
- Çil, Böyük Zirə, Böyük Qızılağac

287 Şimaldan,cənubdan və qərbdən Xəzər dənizinə tökülən çayları göstərin

- Ceyrankeçməz, İncəçay, Tərtərçay
- Dəmiraparançay, Lənkərançay, Ataçay
- Qusarçay, Qudyalçay, Araz, Sinçay
- Türyançay, Girdmançay, Kişçay
- Volqa, Terek, Emba, Kür, Samur, Səfidrud

288 Xəzərin flora və faunası üçün təhlükə yaradan şərtlərdən biridir:

- kəmərlərin inşası
- çayların bol sululuğu
- nəqliyyat vasitələrini tullantıları
- qazma prosesində istifadə olunan materiallar
- duzluluğun artması

289 Qazıma tullantılarının dəniz üçün ən təhlükəli növləri hansılar hesab olunur ?

- dəniz dibinin quruluşunun dəyişməsi
- qazıma zamanı işlədilən avadanlıqlar
- qazıma məhlulu, şlamı və qazılmış suxur
- özüllərin düzgün yerləşdirilməməsi
- ayrılan şirin su tullantıları

290 Qazma quyularının tikilməsi Xəzər ekosisteminə necə təsir edir ?

- təsiri çox zəifdir
- bioloji zənginliyi artırır
- müsbət təsir göstərir
- təsiri yoxdur
- real təhlükə sayılır

291 Şirvan qoruğunun sahəsi nə qədərdir? (min.ha)

- 27,4
- 25,7
- 28.1
- 29,2
- 26.2

292 Abşeron yasaqlığının sahəsi nə qədərdir? (ha)

- 812
- 815
- 817
- 810
- 814

293 Gil adası yasaqlığının sahəsi nə qədərdir?(ha)

- 430
- 400
- 410

- 425
- 420

294 Kiçik Qızılağac yasaqlığının sahəsi nə qədərdir? (min.ha)

- 10,1
- 10,3
- 10,2
- 10,8
- 10,7

295 Kür çayına nə qədər ərazidən çirkab və sənaye suları axıdılır? (min km²)

- 216
- 188
- 203
- 162
- 170

296 Araz çayına nə qədər ərazidən çirkab və sənaye suları axıdılır? (min km²)

- 100
- 91
- 90
- 102
- 94

297 Bakı buxtasında nə qədər karbohidrogenli lil yığılıb? (min ton)

- 6-7
- 3-4
- 2-3
- 7-8
- 4-5

298 Xəzərin səviyyəsinin son qalxması neçənci ildən başlanmışdır?

- 1975
- 1977
- 1976
- 1980
- 1978

299 Suyun son qalxması ərəfəsində səviyyə neçə metr idi?

- 26
- 28
- 27
- 30
- 29

300 Xəzəri qurumaqdan xilas etmək üçün hansı çayın istiqamətini dəyişmək təklif edilmişdi?

- Peçora
- Oka
- Kama

- Tobol
- Sm. Dvina

301 1977-ci ildə Xəzərin səviyyəsi neçə metr olmuşdur?

- 26
- 28
- 27
- 25
- 29

302 1977-ci ildəki səviyyə son neçə ildəki ən aşağı səviyyə olub?

- 300
- 200
- 400
- 500
- 100

303 Xəzər sahilində sulfat kombinatı hansı şəhərdə tikilmişdir?

- Bekdaş
- Atrau
- Türkmənbaşı
- Aktau
- Okarem

304 Qara-Boğaz-Qol görfəzi neçənci ildə bağlandı?

- 1981
- 1977
- 1980
- 1979
- 1978

305 Qara-Boğaz-Qol görfəzi neçənci ildə açıldı?

- 1994
- 1990
- 1991
- 1993
- 1992

306 Qara-Boğaz-Qol görfəzinin bağlanması layihəsinin müllifi kim idi?

- Cəlal Mahmudov
- Zenkeviç
- Vernadski
- Aleksandrov
- Aqambekyan

307 Qara Boğaz-Qol görfəzində duzluluq neçə promildir?

- 280
- 230
- 220

- 300
 250

308 Son 35 ildə Xəzərin səviyyəsi neçə metr dəyişib?

- 3
 2
 1,5
 3,5
 2,5

309 Hansı ərəb alimi xəzərə tökülən çaylar haqqında məlumat verib?

- Məsudi
 Əl-Xarəzmi
 İstəxri
 Təbəri
 Bakuvi

310 Hansı ərəb alimi Xəzərdəki adalarda qaz çıxarması və vulkan püskürməsi haqqında məlumat verib?

- Məsudi
 Bakuvi
 Təbəri
 İstəxri
 Əl-Xarəzmi

311 Xəzərdə hansı məməli heyvan yaşayır?

- morj
 balina
 suiti
 delfin
 dəniz pişiyi

312 Hansı səyyah ilk dəfə Qara-Boğaz-Qol körfəzində üzüb?

- Plini
 Ptolemey
 Strabon
 Patrokl
 Aristotel

313 Xəzərdəki Hirkan, Kaspi və Skif körfəzləri haqqında kim məlumat verir?

- Plini
 Ptolemey
 Heratey
 Pomponi
 Patrokl

314 Xəzərin göl olmasını ilk dəfə kim deyib?

- Patrokl
 Plometey

- Plini
- Pomponi
- Heradot

315 Hansı ərəb alimi Xəzərin ölçüləri haqqında məlumat verib?

- Biruni
- Məsudi
- Bakuvi
- Təbəri
- Əl-Xarəzmi

316 Xəzərin sahilində albanların yaşaması haqqında kim məlumat vermişdir?

- Patrokl
- Plini
- Proletey
- Strabon
- Eratosfen

317 Xəzərin sahilində kaspilərin yaşaması haqqında kim məlumat verir?

- Ptolemey
- Plini
- Patrokl
- Nekatey
- Eratosfen

318 Makedoniyalı İskəndərin Xəzəri öyrənmək cəhdi haqqında hansı alim məlumat verir?

- Strabon
- Flavi
- Aristotel
- Platon
- Plini

319 Patrokl Xəzərin tədqiqinə hansı çayın mənsəbindən başlanmışdı?

- Qarqan
- Səfudrud
- Kür
- Samur
- Ətrək

320 Hekatey Miletli Xəzəri necə adlandırmışdır?

- Xəzər
- Hirkan
- Gürgan
- İdil
- Kaspi

321 Xəzəri çirkləndirən maddələr ən çox hansı çayla gətirilir?

- Volqa
- Ural

- Samur
- Səfidrud
- Kür

322 Xəzəri çirkləndirən maddələr ən çox hansı dövlətin ərazisindən daxil olur?

- Türkmənistan
- Qazaxıstan
- İran
- Azərbaycan
- Rusiya

323 Xəzər sahillərində köçəri quşların mühafizə olunduğu qoruq:

- Şirvan;
- Qobustan;
- Hirkan;
- Qızılağac;
- Şahdağ;

324 Xəzərə ən çox çirkab gətirən çay?

- Terek çayı;
- Kür çayı;
- Samur çayı;
- Volqa çayı;
- Lənkəran çayı;

325 Xəzər daha çox çirklənmişdir?

- duzlar və turşularla ;
- karbohidrogenlərlə;
- mikroelementlərlə;
- metallurjiya sənaye çirkab suları ilə;
- məişət çirkab suları ilə;

326 Xəzərin ən çox çirklənmiş sahələri:

- Sumqayıt və Lənkəran sahilləri;
- Neft daşları və Neftçala sahilləri;
- Bakı və Xaçmaz sahilləri;
- Çilov və Qum adaları;
- Bakı buxtası və Neft daşları;

327 Xəzərin səviyyə tərəddüdünün başlıca səbəbləri:

- zəlzələlər;
- çirklənmə;
- tektonik proseslər və çirklənmə;
- iqlim və tektonik proseslər ;
- sürüşmələr;

328 Xəzərin başlıca resursları aşağıdakılardır:

- maqnezium, su;
- rekreasiya, duz;

- bioloji, fiziki;
- mineral, bioloji;
- mineral, nəqliyyat;

329 Xəzər daxilində yaradılmış milli park hansıdır:

- Kaspi ;
- Xvalin;
- Gürgün;
- Abşeron;
- Qobustan;

330 Xəzər sahillərinin ekoloji cəhətdən əhəmiyyəti nədədir:

- sənaye sahələrinin yerləşdirilməsində ;
- turizmin inkişafında;
- kənd təsərrüfatının inkişafında ;
- qabarma-çəkilmə elektrik stansiyasının tikilməsində;
- suvarma kanallarının çəkilməsində;

331 Xəzərin çirklənməsinin yaratdığı ekoloji problem:

- sahil torpaqlarının şoranlaşması;
- su nəqliyyatında çətinliklər;
- bioloji resursların azalması;
- mineral resursların hasilatında çətinlik;
- doğru cavab yoxdur

332 Dəniz suyunu radioaktiv maddələrlə ən çox nə çirkləndirir?

- DRES
- İES
- SES
- AES
- Metallurgiya

333 Xəzərin səviyyəsinin qalxması nəyə səbəb olub?

- bitki örtüyünün inkişafı
- torpağın pozulması
- külək eroziyası
- yeraltı suların səviyyəsinin qalxması
- heyvandarlığın inkişafı

334 yeraltı suların qalxması nəticəsində hansı göllər yaranıb?

- tektonik
- moren
- abrazion
- laqun
- gilli-bataqlı

335 Abşerondakı texnogen səhrələşmədə əsas rolunu nə oynayır?

- neft hasilatı
- şoranlaşma

- kimya
- metallurgiya
- külək eroziyası

336 Bu göllərdən hansı texnogen təsirə məruz qalmayıb?

- Mirzələdi
- Puta
- Zığ
- Qala
- Acınohur

337 Bunlardan hansı neftlə çirklənməyə aid deyil?

- tullantı suları
- bitum
- mazut
- mədən suları
- quyulardan çıxan süxurlar

338 Bunlardan hansı səhralaşmaya səbəb olmur?

- ağac kəsilməsi
- əhalinin az sıxlığı
- əhalinin yüksək sıxlığı
- neft hasilatı
- intensiv kənd təsərrüfatı

339 İntensivliyinə görə quraqlıq neçə yerə bölünür?

- 6
- 4
- 3
- 7
- 5

340 Bu çaylardan hansı Xəzərə şərqdən tökülür?

- Qorqan
- Sulak
- Volqa
- heç biri
- Ətrək

341 Bu çaylardan hansı Xəzərə cənubdan tökülür?

- Ataçay
- Ətrək
- Kür
- Gilmənd
- Səfudrud

342 Bu çaylardan hansı quruyandır?

- Ural
- Viləş

- Astara
- Emba
- Sulak

343 Bu çaylardan hansı Xəzərə çənub-şərqdən tökülür?

- Ataçay
- Emba
- Sulak
- Terek
- Qorqan

344 Bu çaylardan hansı Xəzərə şimaldan tökülür?

- Kür
- Qorqan
- Ətrək
- Ataçay
- Ural

345 Bu çaylardan hansı Xəzərə cənubdan tökülür?

- Ataçay
- Kür
- Səfidrud
- Qorqan
- Ətrək

346 Bu adalardan hansı Xəzərdə yoxdur?

- Suiti
- Yaşma
- Aqraxan
- Kulalı
- Oqurçi

347 Bunlardan hansı ada deyil?

- Suiti
- Qarasu
- Türkmən
- Oqurçu
- Kulalı

348 Bunlardan hansı ada deyil?

- Aqraxan
- Çeçen
- Kür Daşı
- Daş Zirə
- Qarasu

349 Bunlardan hansı ada deyil?

- Sulak
- Oqurçi

- Zənbil
- Çigil
- Qum

350 Bunlardan hansı ada deyil?

- Qarasu
- Oqurçi
- Çeçen
- Kulalı
- Türkmən

351 Xəzərdə bu adalardan hansı yoxdur?

- Yaşma
- Çeçen
- Türkmənbaşı
- Oqurçi
- Sarı

352 Xəzərdə bu adalardan hansı yoxdur?

- Qarasu
- Yaşma
- Zənbil
- Çigil
- Kizlər

353 Xəzərdə bu adalardan hansı yoxdur?

- Suiti
- Yaşma
- Aqraxan
- Kulalı
- Oqurçi

354 Aşağıdakılardan hansı ada deyil?

- Suiti
- Qarasu
- Türkmən
- Oqurçu
- Kulalı

355 Aşağıdakılardan hansı ada deyil?

- Kür Daşı
- Aqraxan
- Qarasu
- Çeçen
- Daş Zirə

356 Aşağıdakılardan hansı ada deyil?

- Sulak
- Oqurçi

- Zənbil
- Çigil
- Qum

357 Şirin su bu adalardan hansında var?

- Çilov
- Pirallahı
- Gil
- Kür Daşı
- Zənbil

358 Bu problemlərdən hansı Xəzərdə yoxdur

- buz bağlama
- səviyyə
- bioloji
- nəqliyyat
- ekoloji

359 Xəzəri ən çox çirkləndirən nədir?

- çirkab suları
- neft
- fenol
- nitratlar
- ağır metallar

360 980-cı ildə baş vermiş suyun yüksək səviyyəsi hansı çayla əlaqələndirilir?

- Qorqan
- Sır-Dərya
- Amu-Dərya
- Uzboy
- Ətrək

361 Xəzərin səviyyəsinin dəyişməsi üzərində necənci ildən müşahidə aparılır?

- 1831
- 1829
- 1935
- 1833
- 1830

362 1837- 1930-cu illər ərzində Xəzərin səviyyəsi neçə metr arasında dəyişib?

- 1,4
- 1,2
- 1
- 1,7
- 1,3

363 Xəzərin səviyyəsinin qalxıb-düşməsi hər neçə ildən bir baş verir?

- 60-70
- 40-50

- 30-40
- 70-80
- 50-60

364 Qara-Boğaz-Qol görfəzində hansı maddə daha çoxdur?

- maqnezium duzu
- xlor
- xörək duzu
- qlauber duzu
- kalium duzu

365 Qara-Boğaz-Qol görfəzində hansı faydalı qazıntı hasil olunur?

- maqnezium
- mirabilit
- natrium
- xörək duzu
- pirit

366 1993-cü ildə Xəzərin səviyyəsi neçə metr idi?

- 27
- 25
- 26
- 23
- 25,5

367 Son 2 min ildə Xəzərin səviyyəsi neçə metr dəyişib?

- 12
- 10
- 5
- 11
- 14

368 Peçora çayının istiqamətini dəyişmək hansı dənizin qurudulması üçün təklif edilmişdir?

- Baltik dənizinin
- Xəzər dənizinin
- Ölü dənizinin
- Mərmərə dənizinin
- Aralıq dənizinin

369 1830-cu ildə hansı dənizini səviyyəsinin dəyişməsi üzərində müşahidə aparılır?

- Xəzər dənizinin
- Baltik dənizinin
- Ölü dənizinin
- Mərmərə dənizinin
- Aralıq dənizinin

370 Avropada istifadə olunan suyun həcmi neçənci ildə 230 km olmuşdur?

- 1988-ci ildə
- 1991-ci ildə

- 1989-cu ildə
- 1995-ci ildə
- 1993-cü ildə

371 Avropada istifadə olunan suyun həcmi neçənci ildə 50 km olmuşdur?

- 1950-ci ildə
- 1960-cı ildə
- 1949-cu ildə
- 1955-ci ildə
- 1993-cü ildə

372 Xəzər dənizinin səviyyəsi nə zaman – 25,8 metr olmuşdur?

- XVII əsrin sonlarında
- XX əsrin sonlarında
- XIX əsrin sonlarında
- XIV əsrin sonlarında
- XVIII əsrin sonlarında

373 Zooplanktonda infuzorların neçə növü var?

- 132
- 118
- 125
- 135
- 128

374 Bunlardan hansı xərçənglərə aid deyil

- mirid
- kum
- anifipod
- şaxəbığcıqlı
- rotatori

375 Bunlardan hansı xərçənglərə aid deyil?

- kum
- bağırsaqboşluqlu
- şaxəbığcıqlı
- kürəkayaqlı
- mirid

376 Bunlardan hansı xərçənglərə aid deyil?

- kum
- mirid
- nereis
- ostrakod
- amfipod

377 Bunlardan hansı xərçənglərə aid deyil?

- mirid
- mollyusk

- ostrakod
- amfipod
- kum

378 İnfuzorlar Şimali Xəzərdə hansı dərinlikdə daha çoxdur? (m)

- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

379 İnfuzorlar Orta Xəzərdə hansı dərinlikdə daha çoxdur

- 50
- 10
- 20
- 30
- 40

380 İnfuzorlar Cənubi Xəzərdə hansı dərinlikdə daha çoxdur?

- 40
- 10
- 20
- 30
- 50

381 Xəzərin makrobentosunda neçə növ var?

- 313
- 315
- 312
- 306
- 308

382 Bunlardan hansı qurdlara aid deyil?

- Ostrakod
- Oliqoxet
- Polixet
- Hirudinca
- Nematod

383 Xəzərin maksimal dərinliyi neçə metrdir?

- 1032
- 925
- 1025
- 1125
- 980

384 Dərbənd çökəkliyinin dərinliyini neçə metrdir?

- 742
- 875

- 850
- 788
- 780

385 Xəzərin uzunluğu nə qədərdir (km)?

- 1300
- 1200
- 1100
- 1000
- 900

386 Xəzərin sahil xəttinin uzunluğu neçə km-dir?

- 6000
- 5840
- 6200
- 6500
- 6350

387 Dünya nərə balıq ehtiyatlarının neçə %-i Xəzərdədir?

- 82
- 85
- 80
- 77
- 75

388 Xəzərin eni nə qədərdir (km)?

- 320
- 300
- 260
- 330
- 280

389 Abşeron yasaqlığının sahəsi nə qədərdir? (ha)

- 817
- 814
- 815
- 810
- 812

390 Şirvan qoruğunun sahəsi nə qədərdir? (min.ha)

- 28.1
- 26.2
- 25,7
- 29,2
- 27,4

391 Gil adası yasaqlığının sahəsi nə qədərdir?(ha)

- 410
- 420

- 400
- 425
- 430

392 Kiçik Qızılağac yasaqlığının sahəsi nə qədərdir? (min.ha)

- 10,2
- 10,7
- 10,3
- 10,8
- 10,1

393 Şimali Xəzərin 5m dərinliyində nə yerləşir?

- xərçənglər
- qurdlar
- infizorlar
- amfipodlar
- mollyuskalar

394 Plankton harada yaşayır?

- dibdə
- suyun üzündə
- su qatında
- hər yerdə
- sudakı əşyalarda

395 Bentos harada yaşayır?

- su qatında
- sudakı əşyalarda
- suyun üzündə
- dibdə
- hər yerdə

396 Perifiton harada yaşayır?

- dibdə
- suyun üzərində
- hər yerdə
- sudakı əşyalarda
- su qatında

397 Xəzər hövzəsində makrobentos neçə qrupa bölünür?

- 7
- 4
- 3
- 6
- 5

398 Xəzərdə ən böyük dalğalar harada olur?

- Abşeron
- Sənği-Muğan

- Pirallahı
- Yaşma
- Neft Daşları

399 Xəzərdə ən çox duzluluq harada olur?

- Şimali Xəzər
- Cənubi Xəzər
- Orta Xəzər
- Böyük Qızılağac
- Qara-Bağar-Qol

400 Şimali Xəzərdə yayda suyun temperaturu nə qədər olur?

- + 20°
- + 22 °
- + 21 °
- + 24 °
- + 23 °

401 Orta və Cənubi Xəzərdə yayda suyun temperaturu nə qədər olur?

- + 22 °
- + 26 °
- + 23 °
- + 29 °
- + 28 °

402 Xəzərin sahəsi nə qədərdir? (min km²)

- 345
- 310
- 325
- 375
- 335

403 Xəzərin uzunluğu nə qədərdir (km)?

- 900
- 1100
- 1000
- 1300
- 1200

404 Xəzərin eni nə qədərdir (km)?

- 320
- 300
- 260
- 330
- 280

405 Xəzərin maksimal dərinliyi neçə metrdir?

- 980
- 1125

- 1032
- 925
- 1025

406 Dərbənd çökəkliyinin dərinliyini neçə metrdir

- 780
- 788
- 850
- 742
- 875

407 Xəzərin sahil xəttinin uzunluğun neçə km-dir?

- 6200
- 6350
- 6500
- 5840
- 6000

408 Xəzərin su kütləsinin həcmi nə qədərdir? (min km³)

- 80
- 78
- 75
- 81
- 79

409 Xəzərin su kütləsi Yer kürəsinin göl ehtiyatlarının neçə %-ni təşkil edir?

- 37
- 40
- 41
- 39
- 35

410 Dünya nərə balıq ehtiyatlarının neçə %-i Xəzərdədir?

- 75
- 80
- 82
- 77
- 85

411 Xəzərin şimal-şərqində hansı dövlət yerləşir?

- İran
- Türkmənistan
- Rusiya
- Azərbaycan
- Qazaxıstan

412 Xəzər haqqında ilk məlumatı kim vermişdir?

- Strabon
- Hekatey

- Ptolemey
- Mahmudov
- Aristotel

413 Hindistanda olmuş hansı sərkərdə Xəzəri öyrənməyə göndərildi?

- Patrokl
- Atropat
- İskəndər
- Plini
- Atilla

414 Aşağıdakı dənizlərdən hansı 375 min km² -dir?

- Ölü dəniz
- Qaradəniz
- Baltik dənizi
- Baren dənizi
- Xəzər dənizi

415 1200 km aşağıdakılardan hansı dənizin uzunluğudur?

- Ölü dənizin
- Xəzər dənizinin
- Aralıq dənizinin
- Qaradənizinin
- Baren dənizinin

416 Qazaxıstan Xəzər dənizinin hansı tərəfində yerləşir?

- cənub-qərbində
- şimal-cənubunda
- şimal-şərqində
- cənubunda
- şərqində

417 Zekatey aşağıdakı dənizlərdən hansı haqqında ilk məlumatı vermişdir?

- Baltik dənizi
- Baren dənizi
- Qaradəniz
- Xəzər dənizi
- Ölü dəniz

418 Dənizlərdə iqtisadi zonanı ilk dəfə hansı ölkələr tətbiq etmişlər?

- Latın Amerikası
- Şərqi Asiya
- Avropa
- Şimali Amerika
- Cənub-Şərqi Asiya

419 Dəniz və okeanların çirklənmədən qorumaq üçün Konfransda çirklənməyə aid ən çox hansı məsələyə diqqət yetirilib?

- fekal suları

- mazut dağılması
- neft dağılması
- radiasiya
- hasilat zamanı çıxarılan qrunut

420 Dənizdə iqtisadi zona neçə mildir?

- 200
- 20
- 12
- 150
- 100

421 Məhəlli sular neçə mildir?

- 10
- 12
- 11
- 22
- 15

422 Dəniz və okeanlara aid Beynəlxalq Konfrans hansı şəhərdə keçirilib?

- Oslo
- Şanxay
- Kioto
- London
- Amsterdam

423 Dəniz və okeanlara aid Beynəlxalq konfrans neçənci ildə keçirilib?

- 1962
- 1959
- 1936
- 1973
- 1980

424 Xəzər dənizinin müasir problemləri aşağıdakılardır?

- Suyun şorlanması, quruma təhlükəsi
- buxarlanmanın artması, sahil xətlərinin abraziyasının azalması
- bioloji və mineral resurslardan səmərəli istifadə
- səviyyə törəddiyi və dənizin dibinin çökməsi
- bioloji, ekoloji və səviyyə törəddüdü

425 Xəzərin rekreasiya əhəmiyyətli sahil əraziləri ?

- Cənub-Şərqi Şirvan, Salyan düzü
- Giləzi-Zarat, Qızılağac körfəzi
- Kürün mənsəbi, Abşeron cənub sahilləri
- Abşeronun şimal sahili, Yalama-Nabran
- Qobustan, Abşeron arxipelaqı

426 Xəzərin səviyyəsinin qalxmasınının Azərbaycanda yaratdığı problemlər? 1.torpaqların su altında qalması 2.suvarma işlərinin çətinləşməsi 3.istehsal və sosial obyektlərin dağılması 4.dəniz

nəqliyyatının fəaliyyətinin çətinləşməsi 5. qrunut sularının səviyyəsinin qalxması

- 1,2,5
- 1,3,5
- 1,3,4
- 2,4,5
- 2,3,4

427 Respublikamızın təbii-ekoloji şəraitinin və təsərrüfatının formalaşmasına Xəzər dənizinin təsiri?
1.suvarma əkinçiliyinin inkişafına şərait yaradır; 2. iqlimə yumşaldıcı təsir göstərir
3.dağəmələgəlməni sürətləndirir 4.müxtəlif sənaye sahələrinin inkişafına imkan yaradır 5.tropik hava kütləsinin qarşısını alır 6.Nəqliyyat və ticarət əlaqələrinə əlverişli şərait yaradır

- 1,2,4
- 3,4,5
- 2,3,5
- 2,5,6
- 2,4,6

428 Bu adalardan hansı Xəzərdə yoxdur?

- Aqraxan
- Oqurçi
- Yaşma
- Kulalı
- Suiti

429 Bunlardan hansı ada deyil?

- Türkmən
- Kulalı
- Qarasu
- Oqurçu
- Suiti

430 Bunlardan hansı ada deyil?

- Çeçen
- Türkmən
- Oqurçi
- Kulalı
- Qarasu

431 Bunlardan hansı ada deyil?

- Qarasu
- Daş Zirə
- Aqraxan
- Çeçen
- Kür Daşı

432 Araz çayına nə qədər ərazidən çirkab və sənaye suları axıdılır?

- 90
- 94

- 91
 102
 100

433 Bakı buxtasında nə qədər karbohidrogenli lil yığılıb? (min ton)

- 2-3
 4-5
 3-4
 7-8
 6-7

434 Kür çayına nə qədər ərazidən çirkab və sənaye suları axıdılır? (min km 2)

- 203
 170
 188
 162
 216

435 Şirvan Milli Parkında mühafizə olunur:

- marallar;
 cüyürlər;
 ceyranlar;
 quşlar;
 dağ keçiləri;

436 Hirkan milli parkında qorunur:

- IV dövrün bitkiləri ;
 Paleogen dövrünün relik bitkiləri;
 III dövrün relik bitkiləri;
 Qaraçöhrə və Qafqaz xurması;
 Eldar şamı ;

437 Azərbaycanda səhrələşmə proseslərinə daha çox məruz qalan ərazilər? 1.Küdrü-Şirvan; 2.Qanux-əyriçay; 3.Kür-Araz; 4.Qarabağ

- 1,4
 2,3
 1,2
 1,3
 2,4

438 Kür çayında baş verən daşqınların mənfi ekoloji nəticələri:

- torpaqların su altında qalması və vurduğu iqtisadi ziyan;
 təbiətdən səmərəli istifadənin təşkili;
 neft hasilatının yüksəlməsi ;
 doğru cavab yoxdur.
 bəndvurma işlərinin səmərəliliyi;

439 Kür-Araz regionunda səhrələşmə və bataqlıqlaşmaya qarşı aparılan mübarizə tədbirlərinə aiddir:

- suvarma sistemini təkmilləşdirmək;

- rekultivasiya aparmaq;
- fitomeleorativ tədbirləri genişləndirmək ;
- doğru cavab yoxdur.
- neft hasilatını azaltmaq;

440 Azərbaycanda neft və neft məhsulları ilə daha çox çirklənmiş ərazi haradır?

- Ceyrançöl-Acınohur
- Lənkəran ovalığı
- Abşeron yarımadası
- Samur-Dəvəçi ovalığı
- Qarabağ düzü

441 Xəzəryanı ölkələrin hansında qaz ehtiyatı Xəzər dənizində daha azdır?

- Rusiya
- Azərbaycan
- İran
- Türkmənistan
- Qazaxıstan

442 Xəzəryanı ölkələrin hansında neft ehtiyatları Xəzər dənizində daha azdır?

- Azərbaycan
- Rusiya
- İran
- Türkmənistan
- Qazaxıstan

443 Xəzəryanı ölkələrin hansında neft ehtiyatları Xəzər dənizində daha çoxdur?

- Azərbaycan
- Rusiya
- İran
- Türkmənistan
- Qazaxıstan

444 Dəniz sularında neftin buraxıla bilən konsentrasiyası nə qədərdir? (mq/l)

- 0,3
- 0,2
- 0,04
- 0,05
- 0,1

445 Xəzərdəki bu adalardan hansında neft var?

- Kür daşı
- Yaşma
- Qum
- Gil
- Böyük Zirə

446 Xəzər dənizində ilk dəfə neft neçənci ildən çıxarılmışdır?

- 1920

- 1922
- 1921
- 1949
- 1924

447 Xəzərin tektonik cəhətdən qalxması onun hansı hissəsində baş verir?

- Qərb
- Şərq
- Orta
- Cənub
- Şimal

448 Xəzərə tökülən çaylarla hansı metallar gətirilir?

- titan, gümüş
- dəmir, qurğuşun
- alüminum, qallium
- Natrium, arsen
- mis, sink

449 Bu adalardan hansı Xəzərdə yoxdur?

- Kür daşı
- Çeçen
- Qarasu
- Vulf
- Aqraxan

450 Bu Ölkələrdən hansı Şimal dənizində qaz çıxarır?

- Belçika
- Finlandiya
- Niderland
- Polşa
- Almaniya

451 Bu Ölkələrdən hansı Şimal dənizində neft çıxarır?

- Danimarka
- Finlandiya
- İsvec
- Böyük Britaniya
- Niderland

452 Azərbaycanın Xəzər dənizi hissəsində aşkarlanmış ən böyük qaz yatağının hansı olduğunu müəyyən edin:

- Bulla
- Ümüd. Babək
- Səngəçal
- neft daşları
- Qaradağ

453 Xəzər dənizi şimaldan Cənuba hansı məsafədə uzanır?

- 1000 km
- 1200 km
- 500 km
- 800 km
- 700 km

454 Xəzər dənizində ən az duzluluq hansı hissədə müşahidə edilir?

- qərb
- şimal
- orta
- şərq
- cənub

455 Xəzər dənizində ən çox duzluluq hansı hissədə müşahidə edilir?

- Qarabogaqol
- şimal
- mərkəz
- heç bir hissədə
- qərb

456 Xəzər dənizinin sahəsini bilirsinizmi?

- 375000 kv.km
- 460 000 kv.km
- 371 000 kv. km
- 500 000 kv.km
- 430 000 kv. km.

457 Xəzər dənizinin sahil xəttinin uzunluğunu müəyyən edin:

- 6500 km
- 10 000 km
- 3-5 min km
- 5700-9000 km
- 2,5 min km

458 Xəzərin başlıca problemini göstərin:

- su azlığı
- səviyyənin tərəddüdü
- suyun donması
- dayazlılıq
- suyun çoxalması

459 Respublikada ən böyük göl hansıdır?

- Sarısu
- Mehman
- Göygöl
- Yasamal
- Masazır

460 Xəzər dənizində nə qədər neft ehtiyatı olduğunu müəyyən edin:

- 8-10 mlrd. t
- 45-50 mlrd t
- 25-30 mlrd t
- 200-215,4 mlrd t
- 100-150 mlrd t

461 Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikası sektorunda aşkarlanmış neft ehtiyatını müəyyən edin:

- 10 mlrd. t
- 14 mlrd t
- 8 mlrd t
- 3,0 mlrd t
- 45 mlrd t

462 Son vaxtlar Xəzərdə istifadəyə verilmiş tanınmış qaz yatağı hansıdır?

- Bulla
- Bahar
- Ümüd
- Şahdəniz
- Qaradağ

463 Dənizdə neft hasilatı:

- 60%
- 97%
- 100%
- 80%
- 105%

464 Azərbaycan Respublikasının Xəzər sektorunda istifadə olunan neft qazma qurgusunun adı nədir?

- Dədə Qorqud
- Balaxanı
- Buzovna
- Turqut
- Ozal

465 Bu yarımadalardan hansı Xəzərdə yoxdur?

- Manqıstlar
- Buraçı
- Aqraxan
- Çeçen
- Türkmənbaşı

466 Bu yarımadalardan hansı Xəzərdə yoxdur?

- Manqıslar
- Aqraxan
- Buraçı
- Türkmənbaşı
- Kulalı

467 Xəzər dənizi neçə fiziki-coğrafi hissəyə bölünür?

- 5
- 3
- 2
- 6
- 4

468 İlk dəfə hansı ölkələr dənizlərdə iqtisadi zonanı tətbiq etmişlər?

- Cənub-Şərqi Asiya
- Avropa
- Latin Amerikası
- Şimali Amerika
- Şərqi Asiya

469 Neçənci ildə dəniz və okeanlara aid Beynəlxalq konfrans keçirilib

- 1959
- 1972
- 1936
- 1962
- 1980

470 Aşağıdakı şəhərlərdən hansında dəniz və okeanlara aid Beynəlxalq Konfrans keçirilib?

- Amsterdam
- Kioto
- Oslo
- Stokholm
- Şanxay

471 Konfransda Dəniz və okeanların çirklənmədən qorumaq üçün çirklənməyə aid ən çox hansı məsələyə diqqət yetirilib?

- hasilat zamanı çıxarılan qurult
- neft dağılması
- fekal suları
- radiasiya
- mazut dağılması

472 Hansı göllər yeraltı suların qalxması nəticəsində yaranıb?

- abrazion
- gilli-bataqlı
- tektonik
- laqun
- moren

473 Bunlardan hansında Abşeron yarımadasındakı səhrələşmanın %-i daha azdır?

- güclü
- zəif
- çox zəif
- çox güclü
- mülayim

474 Bunlardan hansında Abşeron yarımadasındaki səhralaşmanın %-i daha çoxdur?

- güclü
- zəif
- çox zəif
- çox güclü
- mülayim

475 Samur-Dəvəçi ovalığında qrunt sularının səviyyəsi neçə metr qalxmışdır?

- 0,7
- 0,3
- 0,2
- 1,0
- 0,5

476 Səhralaşma prosesi ən az haradadır?

- Mərkəzi Muğan
- Qobustan
- Ceyrançöl
- Cənubi Muğan
- Cənub-Şərqi Şirvan

477 Səhralaşma prosesi ən çox haradadır?

- Cənub-Şərqi Şirvan
- Cənubi Muğan
- Ceyrançöl
- Qobustan
- Mərkəzi Muğan

478 Gürcüstanın ərazisinin neçə %-i Kür hövzəsinə aiddir?

- 44
- 30
- 25
- 47
- 40

479 Türkiyə ərazisinin nə qədəri Kür hövzəsinə aiddir? (min km²)

- 31
- 37
- 34
- 33
- 29

480 İran ərazisinin nə qədəri Kür hövzəsinə aiddir? (min km²)

- 35
- 34
- 30
- 40
- 31

481 Neçə qram neft 1 km³ suyu tam çirkləndirir?

- 3
- 10
- 5
- 8
- 15

482 Dənizə dağılmış 1 ton neft nə qədər su səthini örtə bilər? (min km²)

- 7
- 9
- 11
- 13
- 12

483 İran ərazisinin 40 min km hansı çaya aiddir?

- Ətrək çayına
- Kür çayına
- Samur çayına
- Ural çayına
- Tərtərçayına

484 Türkiyənin 31 min km hansı çaya aiddir?

- Kür çayına
- Hirkan çayına
- Samur çayına
- Ural çayına
- Tərtərçayına

485 Gürcüstanın 30%-i hansı çaya məxsusdur?

- Qudyal çayına
- Hirkan çayına
- Kür çayına
- Ural çayına
- Tərtərçayına

486 Bunlardan hansı Xəzərdə ölü zona sayılır?

- Bəndovan
- Aktau
- Ələt
- Sumqayıt
- Atrrau

487 Bunlardan hansı Xəzərdə ölü zona sayılır?

- Ələt
- Çələkən
- Aktau
- Mahaçqala
- Dərbənd

488 Bunlardan hansı Xəzərdə ölü zona sayılır?

- Aktau
- Mahaçqala
- Dərbənd
- Türkmənbaşı
- Oqurçu

489 Bunlardan hansı Xəzərdə ölü zona sayılır?

- Aktau
- Dərbənd
- Bakı buxtası
- Oqurçu
- Astara

490 Bunlardan hansı Xəzərdə ölü zona sayılır?

- Aktau
- Dərbənd
- Lənkəran
- Ənzəli
- Neft Daşları

491 Xəzərdə neft kəşfindən bəri dənizə nə qədər xam neft axmışdır? (milyon ton)

- 3,2
- 1,2
- 1
- 4,8
- 2,5

492 Politsiklik aromatik karbohidrogenlərin ən böyük miqdarı Xəzərə haradan daxil olur?

- neft hasilatından
- çirkab sularından
- gəmilərdən
- çaylardan
- sənaye axarlarından

493 Xəzərə çaylar vasitəsilə hər il nə qədər çirkab suları daxil olur? (km 3-la)

- 40-45
- 20-25
- 10-15
- 50-55
- 30-35

494 Xəzərə gələn çirkab sularının neçə %-ni Volqa çayı gətirir?

- 70
- 50
- 40
- 80
- 60

495 Çirkab suları dənizin üst qatında bərabər paylansaydı, onda il ərzində hansı qalınlıqda olardı?(sm-lə)

- 12-13
- 10-11
- 9-10
- 7-8
- 15-16

496 Bu rayonlardan hansının Xəzərə çıxışı var?

- Qobustan
- Masallı
- Yardımlı
- Quba
- Lerik

497 Bu rayonlardan hansının Xəzərə çıxışı var?

- Qobustan
- Qaradağ
- Quba
- Yardımlı
- Qusar

498 Abşeron yasaqlığı neçənci ildə yaradılıb?

- 1966
- 1967
- 1969
- 1965
- 1968

499 Bəndovan yasaqlığı neçənci ildə yaradılıb?

- 1962
- 1960
- 1959
- 1963
- 1961

500 Gül adası yasaqlığı neçənci ildə yaradılıb?

- 1964
- 1962
- 1965
- 1963
- 1961

501 Kiçik Qızılağac yasaqlığı neçənci ildə yaradılıb?

- 1979
- 1978
- 1976
- 1975

1977

502 Bəndovan yasaqlığının sahəsi nə qədərdir? (min.ha)

- 25
 27
 29
 22
 23

503 Şirvan qoruğu neçnci ildə yaradılıb?

- 1976
 1956
 1925
 1968
 1967

504 Bu rayonlardan hansının Xəzərə çıxışı var?

- Qobustan
 Quba
 Qusar
 Sabirabad
 Xızı

505 Bu rayonlardan hansının Xəzərə çıxışı var?

- İmişli
 Qusar
 Lənkəran
 İsmayilli
 Oğuz

506 Bu rayonlardan hansının Xəzərə çıxışı var?

- Xaçmaz
 Quba
 Qobustan
 Oğuz
 Qusar

507 Bu rayonlardan hansının Xəzərə çıxışı var?

- Hacıqabul
 Şamaxı
 Şabran
 Qusar
 Şəki

508 Bu rayonlardan hansının Xəzərə çıxışı var?

- Astara
 Qobustan
 İmişli
 Beyləqan

Saatlı

509 Bu rayonlardan hansının Xəzərə çıxışı yoxdur?

- Qaradağ
 Şabran
 Astara
 Qobustan
 Siyəzən

510 Bu rayonlardan hansının Xəzərə çıxışı yoxdur?

- Şabran
 Lənkəran
 İmişli
 Xaçmaz
 Neftçala

511 Bu rayonlardan hansının Xəzərə çıxışı yoxdur?

- Şabran
 Xaçmaz
 Hacıqabul
 Siyəzən
 Astara

512 Bunlardan hansı qığırdağlı balıq deyil?

- cökə
 paya balığı
 nərə
 kefal
 bölgə

513 Bunlardan hansı qığırdağlı balıqdır?

- nərə
 durnabalığı
 siyənək
 xəşəm
 kefal

514 Bunlardan hansı qığırdağlı balıqdır?

- paya balığı
 durnabalığı
 siyənək
 xəşəm
 kefal

515 Ağ amur balığı hansı dənizin hövzəsinə gətirilib?

- Ölü dənizinin
 Xəzər dənizinin
 Baren dənizinin
 Mərmərə dənizinin

Aralıq dənizinin

516 Aşağıdakılardan hansı nərələrə aiddir?

- rolixet
 amfipod
 mirid
 mollyusk
 uzunburun

517 44 su quşu növü hansı dənizin ərazisindədir?

- Xəzər dənizinin
 Aralıq dənizinin
 Egey dənizinin
 Ölü dənizinin
 Baltik dənizinin

518 Kefal balığı hansı dənizin yerli növü deyil?

- Xəzər dənizinin
 Egey dənizinin
 Barenz dənizinin
 Mərmərə dənizinin
 Aralıq dənizinin

519 111 balıq növü hansı dənizdə var?

- Ölü dənizində
 Qaradənizində
 Barenz dənizində
 Xəzər dənizində
 Aralıq dənizində

520 Şimali Xəzərdə yayda suyun temperaturu nə qədər olur?

- + 23 °
 + 21 °
 + 20°
 + 24 °
 + 22 °

521 Orta və Cənubi Xəzərdə yayda suyun temperaturu nə qədər olur?

- + 28 °
 + 23 °
 + 22 °
 + 29 °
 + 26 °

522 Xəzərdə ən çox duzluluq harada olur?

- Qara-Bağar-Qol
 Orta Xəzər
 Şimali Xəzər
 Böyük Qızılağac

Cənubi Xəzər

523 Xəzərdə ən böyük dalğalar harada olur?

- Neft Daşları
 Pirallahı
 Abşeron
 Yaşma
 Sənği-Muğan

524 Bu balıqlardan hansı kürü tökmək üçün çaylara girmir?

- cökə
 kilkə
 kütüm
 kələmo
 nərə

525 Bu balıqlardan hansı Xəzər hövzəsinə gətirilib?

- kilkə
 şamayı
 çökə
 enlialın
 külmə

526 Bu balıqlardan hansı Xəzər hövzəsinə gətirilib?

- ilanbalığı
 külmə
 ağ amur
 ziyad
 kələmo

527 Şirvan qoruğu neçnci ildə yaradılıb?

- 1925
 1967
 1956
 1968
 1976

528 Abşeron yasaqlığı neçnci ildə yaradılıb?

- 1969
 1968
 1967
 1965
 1966

529 Bəndovan yasaqlığı neçnci ildə yaradılıb?

- 1960
 1962
 1961
 1959

1963

530 Gl adası yasaqlığı neçənci ildə yaradılıb?

1964

1965

1962

1963

1961

531 Kiçik Qızılağac yasaqlığı neçənci ildə yaradılıb?

1976

1977

1978

1975

1979

532 Bəndovan yasaqlığının sahəsi nə qədərdir? (min.ha)

29

23

27

22

25

533 1969 –cu ildə hansı yasaqlıq yaradılıb?

Kiçik Qızılağac

Bəndovan yasaqlığı

Qarasu

Abşeron yasaqlığı

Gil adası

534 1961-cı ildə hansı yasaqlıq yaradılıb?

Bəndovan yasaqlığı

Abşeron yasaqlığı

Gil adası

Qarasu

Kiçik Qızılağac

535 1978-cı ildə hansı yasaqlıq yaradılıb?

Bəndovan yasaqlığı

Abşeron yasaqlığı

Gil adası

Qarasu

Kiçik Qızılağac

536 815 ha aşağıdakılardan hansı yasaqlığın sahəsidir?

Bəndovan

Abşeron

Kiçik Qızılağac

Qarasu

Gil adası

537 Nabran- Yalama kurortu hansı rayondadır?

- Quba
 Xaçmaz
 Qusar
 Şabran
 Siyəzən

538 Qalaaltı kurortu hansı rayonundadır?

- Xaçmaz
 Siyəzən
 Şabran
 Xızı
 Qusar

539 Bu kəndlərdən hansı Xəzər sahilində deyil?

- Nardaran
 Bilgəh
 Mərdəkan
 Kürdəxanı
 Hövsan

540 Bu kəndlərdən hansı Xəzər sahilində deyil?

- Qobu
 Hövsan
 Mərdəkan
 Pırşaqı
 Şıx

541 Bu kəndlərdən hansı Xəzər sahilində deyil?

- Hövsan
 Pırəküşkül
 Zığ
 Zaqulba
 Pırallahı

542 Bu kurortlardan hansı Xəzər sahilindədir?

- Mərdəkan
 İstisu
 Göygöl
 Qalaaltı
 Nehrəm

543 Bu kurortlardan hansı sovet dövründə Beynəlxalq səviyyəli idi?

- Mərdəkan
 Zaqulba
 Nabran
 Lənkəran

Yalama]

544 Bu çaylardan hansı Xəzərə qərbdən tökülür?

- Sulak
 Qızılüzən
 Emba
 Qorqan
 Ətrək

545 Bu çaylardan hansı quruyandır?

- Ətrək
 Sulak
 Astara
 Lənkəran
 Viləş

546 Xəzərə şərqdən tökülən çay:

- heç biri
 Sulak
 Volqa
 Qorqan
 Ətrək

547 Xəzərə cənubdan tökülən çay:

- Kür
 Səfudrud
 Ətrək
 Gilmənd
 Ataçay

548 Aşağıdakı çaylardan hansı quruyandır?

- Astara
 Sulak
 Viləş
 Emba
 Ural

549 Xəzərə qərbdən tökülən çay:

- Sulak
 Qızılüzən
 Emba
 Qorqan
 Ətrək

550 Xəzərə cənub-şərqdən tökülən çay:

- Sulak
 Qorqan
 Emba
 Terek

Ataçay

551 Aşağıdakı çaylardan hansı quruyandır?

- Ətrək
 Sulak
 Astara
 Lənkəran
 Viləş

552 Xəzərə şimaldan tökülən çay:

- Ətrək
 Ural
 Qorqan
 Ataçay
 Kür

553 Xəzərə cənubdan tökülən çay:

- Səfidrud
 Ətrək
 Kür
 Qorqan
 Ataçay

554 Bu nəqliyyat növlərindən hansı ilə neft daşınmır?

- Hava
 boru-kəmər
 Su
 avtomobil
 dəmiryol

555 Dənizə tökülən neftin neçə %-i onun dibinə çökür?

- 10
 30
 20
 60
 40

556 Suya tökülən nefti yığmaq üçün nədən istifadə edilir?

- neft-oksidləşdirici
 neft-həlləyici
 neft-yığıcı
 neft-ötürücü
 neft-buxarlandırıcı

557 Xəzərdə neftin kəşfindən bəri dənizə neçə milyon ton xam neft axıdılmışdır?

- 2,1
 2,3
 2,2
 2,5

2,4

558 Aşağıdakı nəqliyyat növlərindən hansı ilə neft daşınır?

- avtomobil
- dəmiryol
- boru-kəmə
- Su
- Hava

559 Bu adalardan hansı Xəzərdə yoxdur?

- Kulalı
- Qarasu
- Suiti
- Çeçen
- Aqraxan

560 Bu adalardan hansı Xəzərdə yoxdur?

- Türkmənbaşı
- Sarı
- Çeçen
- Oqurçi
- Yaşma

561 Bu adalardan hansı Xəzərdə yoxdur?

- Zənbil
- Kizlər
- Yaşma
- Çigil
- Qarasu

562 Bunlardan hansı ada deyil?

- Çigil
- Kulalı
- Çeçen
- Manqıstau
- Suiti

563 Bu adalardan hansında şirin su var?

- Gil
- Zənbil
- Pirallahı
- Kür Daşı
- Çilov

564 Pirallahı adasında neçənci ildən neft hasil olunur?

- 1900
- 1903
- 1902
- 1920

1904

565 Xəzərin Azərbaycan sektorundakı şelf zonasında neft ehtiyatı nə qədərdir? (milyard ton)

- 12
 37
 43
 25
 75

566 Xəzərin Azərbaycan sektorunda qaz ehtiyatı nə qədərdir? (milyard m 3)

- 400
 500
 450
 600
 550

567 Azərbaycanın yanacaq-enerji balansında neft-qaz neçə % təşkil edir?

- 63
 72
 60
 80
 68

568 Bu yataqlardan hansı Tükmənistanla mübahisəlidir?

- Günəşli
 Kəpəz
 Şahdəniz]
 Çıraq
 Azəri

569 Bu adalardan hansında neft var?

- Səngi-Muğan
 Xara-Zirə
 Kür daşı
 Gil
 Böyük Zirə

570 Bu adalardan hansında neft var?

- Çilov
 Çigil
 Böyük Zirə
 Sarı
 Yaşma

571 Bu adalardan hansında neft var?

- Kür dili
 Səngi-Muğan
 Qum
 Çigil

Gil

572 Xəzərdəki neft ehtiyatları hansı eranın çökmə süxurlarında aşkar edilib?

- Arxeý
 Paleozoy
 Proterozoy
 Kaynozoy
 Mezozoy

573 Xəzərdə neft ilk dəfə neçənci ildə çıxarılıb?

- 1920
 1922
 1921
 1949
 1924

574 Xəzərdə neft 1980-ci ilədək hansı dərinlikdən çıxarılırdı?

- 10-20
 30-40
 20-30
 70-80
 40-50

575 Xəzərin ekologiyasına bu proseslərdən hansının mənfi təsiri yoxdur?

- mexaniki təsir
 ağır metallarla zəhərlənmə
 suyun çirklənməsi
 çayların gətirdiyi allüvi
 suda oksigen çatışmazlığı

576 Neft ehtiyatı Xəzərin Azərbaycan sektorundakı şelf zonasında nə qədərdir? (milyard ton)

- 12
 37
 43
 25
 75

577 Qaz ehtiyatı Xəzərin Azərbaycan sektorunda nə qədərdir? (milyard m³)

- 400
 500
 450
 600
 550

578 Neft-qaz Azərbaycanın yanacaq-enerji balansında neçə % təşkil edir?

- 63
 72
 60
 80

579 Su neftlə bunlardan hansının ətrafında daha çox çirklənmişdir?

- Cilov
- Səngi-Muğan
- Qum
- Pirallahı
- Böyük Zirə

580 Su neftlə bunlardan hansının ətrafında daha az çirklənmişdir?

- Zənbil
- Səngi-Muğan
- Çigil
- Çilov
- Gil

581 Neft bu yataqlardan hansında yoxdur?

- Azəri
- Günəşli
- Çıraq
- Ulduz
- Şahdəniz

582 Neft bu yataqlardan hansında yoxdur?

- Çıraq
- Günəşli
- Babək
- Kəpəz
- Azəri

583 Tükmənistanla bu yataqlardan hansı mübahisəlidir?

- Günəşli
- Kəpəz
- Şahdəniz
- Çıraq
- Azəri

584 Qaz bu yataqlardan hansında çoxdur?

- Çıraq
- Günəşli
- Azəri
- Kəpəz
- Şahdəniz

585 Neft bu adalardan hansında var?

- Səngi-Muğan
- Xara-Zirə
- Kür daşı
- Gil

Böyük Zirə

586 Neft bu adalardan hansında var?

- Çilov
 Çigil
 Böyük Zirə
 Sarı
 Yaşma

587 Neft bu adalardan hansında var?

- Kür dili
 Səngi-Muğan
 Qum
 Çigil
 Gil

588 İlk dəfə neçənci ildə Xəzərdə neft çıxarılıb?

- 1921
 1924
 1922
 1920
 1949

589 ətrək çayının mənbəyi hansı dövlətin ərazisindədir?

- İran
 Türkmənistan
 Azərbaycan
 Qazaxistan
 Rusiya

590 ətrək çayının mənsəbi hansı dövlətin ərazisindədir?

- İran
 Qazaxistan
 Türkmənistan
 Rusiya
 Azərbaycan

591 Gürqan çayının mənbəyi hansı dövlətin ərazisindədir?

- Türkmənistan
 Rusiya
 Azərbaycan
 İran
 Qazaxistan

592 Gürqan çayının mənsəbi hansı dövlətin ərazisindədir?

- Qazaxistan
 Rusiya
 Türkmənistan
 Azərbaycan

İran

593 Buraçi adası hansı dənizdə yoxdur?

- Ölü dənizidə
- Qaradənizdə
- Egey dənizində
- Barens dənizində
- Xəzər dənizində

594 Çələkən adası hansı dənizdə yoxdur?

- Ölü dənizidə
- Xəzər dənizində
- Qaradənizdə
- Barens dənizində
- Baltik dənizində

595 Xəzərdəki heyvanlar haqqında ilk dəfə kim məlumat verib?

- Berq
- Pallas
- İvanşinçev
- Qrimm
- Karegin

596 Xəzərin ilk xəritəsi neçənci ildə çəkilib?

- 1719
- 1721
- 1720
- 1723
- 1722

597 Xəzərdəki su axınları, temperatur və duzluluq haqqında ilk dəfə kim məlumat verib?

- Berq
- Qmelin
- Knipoviç
- Çuqunov
- Rallas

598 Müasir dövrdə Xəzərdəki sümüklü balıqları kim öyrənib?

- Rəhimov
- Salmanov
- Məhərrəmov
- Bağirov
- Həsənov

599 Müasir dövrdə Xəzərin nərə balıqlarını kim öyrənib?

- Salmanov
- Rəhimov
- Qasimov
- Məhərrəmov

Bağırov

600 Müasir dövrdə Xəzərin bentosunu kim öyrənib?

- Həsənov
 Salmanov
 Bağırov
 Rəhimov
 Qasimov

601 Müasir dövrdə Xəzərin mikrobiologiyasını kim öyrənib?

- Qasimov
 Bağırov
 Həsənov
 Salmanov
 Məhərrəmov

602 Makedoniyalı İskəndər alim Flavinin hansı dənizi öyrənmək cəhdi haqqında məlumatı verir?

- Barenis dənizi
 Ölü dəniz
 Egey dənizi
 Qaradəniz
 Xəzər dənizi

603 Patrokl ilk dəfə olaraq hansı körfəzdə üzüb?

- Hirkan
 Kaspı
 Qara-Boğaz-Qol
 Komsomol
 Skif

604 Eratosfen Xəzərin sahilində hansı millətlərin yaşaması haqqında məlumat vermişdir?

- türklərin
 albanların
 avarların
 kaspilərin
 hindlilərin

605 Plini Xəzərin sahilində hansı millətlərin yaşaması haqqında məlumat vermişdir?

- türklərin
 albanların
 avarların
 kaspilərin
 hindlilərin

606 Heradot hansı dənizin göl olmasını ilk dəfə demişdir?

- Xəzər dənizinin
 Aralıq dənizinin
 Qaradənizinin
 Barenis dənizinin

Ölü dənizin

607 ərəb alimi olan əl-Xarəmi hansı dənizin ölçüləri haqqında məlumat vermişdir?

- Xəzər dənizi
 Aralıq dənizi
 Qaradənizi
 Baren s dənizi
 Ölü dənizi

608 Pallas hansı dənizdəki heyvanlar haqqında məlumat vermişdir?

- Baren s dənizi
 Aralıq dənizi
 Qaradənizi
 Xəzər dənizi
 Ölü dənizi

609 1720-ci ildə hansı dənizin ilk xəritəsi çəkilmişdir?

- Baltik dənizinin
 Aralıq dənizinin
 Qaradənizinin
 Baren s dənizinin
 Xəzər dənizinin

610 Xəzərin 10-12 m-lik ən şiddətli dalğaları hansı ərazilərdə (sahillərdə) müşahidə olunmuşdur?

- İran ərazisində
 Qazaxıstan
 Türkmənistan
 RF
 Abşeronda

611 825 km – Xəzərin hansı dövlətə düşən sahillərin uzunluğudur?

- RF
 Türkmənistan
 Azərbaycan
 Qazaxıstan
 İran

612 Xəzərin Neft Daşları və Bakı buxtası akvatoriyası necə adlandırılır?

- “qızıl zona”
 “təmiz zona”
 “neft zonası”
 “dəniz zonası”
 “ölü zona”

613 Yer kürəsi göl ehtiyatının 44% - i hansı gölün (dənizin) payına düşür?

- Göy-göl
 Baykal
 Maral – göl
 Aral

Xəzər dənizi

614 Dünya 85% nərə balığı və 90% qara kürü istehsalı hansı dənizə aiddir?

- Qara
 Baltik dənizi
 Bərens
 Mərmərə
 Xəzər

615 Xəzərə axan, 95% çirkli sulara malik olan hansı çaydır?

- Don çayı
 Kür çayı
 Elba çayı
 Yenisey çayı
 Volqa çayı

616 Xəzər dənizinin sahəsinin 400 min km artması hə ilə əlaqədardır?

- dənizdə baş verən tektonik hadisələrlə
 quraqlıqla əlaqədar
 buxarlanmasının azalması ilə
 dəniz suyu səviyyəsinin qalxması ilə
 Xəzərə tökülən çaylarla bağlı

617 Xəzər dənizinin çox çirklənməsinə ilə əlaqədardır? (limanlarda)

- “ölü” zonaların çoxalması ilə
 Sənaye müəssisələrinin çirkləndiriciləri ilə
 Antrapagen amilin təsirlə
 neft və neft məhsulları daşıyan tankerlər vasitəsi ilə
 Gəmiçiliyin inkişafı ilə

618 Xəzər dənizi nə şimal dan və cənubdan hansı hava kütlələri daxil olur?

- arktik, mülayim, tropik, subtropik
 dəniz Arktik havakütlələri, Orta Asiyahavakütlələri
 kontinental Arktik havakütlələri
 cənub siklonları, yerli havadövrəni
 mülayim kontinental havakütlələri

619 Xəzərin bioloji problemləri dedikdə nə başa düşülür?

- suların qidalanma xüsusiyyətləri
 Xəzərin sululuq dərəcəsi
 Xəzərin yağış suyu ilə qidalanması
 Xəzərin canlı aləminin həyat səviyyəsinin pisləşməsi
 Xəzərə tökülən çayların çirklənməsi

620 Xəzərə tökülən çaylar üzərində su anbarlarının tikilməsinə kimi problemləri yarıdır?

- Kürü tökmək üçün çayların yuxarı axınına üzən balıqlara bəndlər mane olur
 Xəzərin çirklənməsi daha da çoxalır
 Xəzərə tökülən çayların həcmi azalır
 iqlim dəyişmələri, tektonik hadisələrlə bağlı

Kürü tökmək üçün çayların aşağı axınına üzən balıqlara bəndlər mane olur

621 Xəzər dənizi ilə Azərbaycan Respublikasının sahil xəttinin uzunluğunu müəyyən edin:

- 825 km
 1000 km
 925 km
 1200 km
 450 km

622 Xəzər daxilində yaradılmış milli park hansıdır:

- Kaspi ;
 Gürgün;
 Xvalin;
 Qobustan;
 Abşeron;

623 Xəzərdə köçəri quşların mühafizə olunduğu qoruqlar:

- Qobustan;
 Qızılağac;
 Hirkan;
 Şahdağ;
 Şirvan;

624 Xəzərin səviyyə təbəddütünün başlıca səbəbləri:

- çirklənmə;
 sürüşmələr;
 zəlzələlər;
 tektonik proseslər və çirklənmə
 iqlim və tektonik proseslər ;

625 Xəzərdə Bakı ilə Mərkəzi Asiya arasında hansı ildən gəmi-bərə işləyir?

- 1950
 1962
 1960
 1981
 1972

626 Xəzər dənizi hansı ərazilərdən gələn quru və isti hava kütlələrini mülayimləşdirir?

- Gürcüstan
 OrtaAsiya
 İran İslam Respublikası
 Türkiyə Cumhuriyyəti
 Rusiya Federasiyası

627 Xəzərin əsas ada və yarımadalarını göstərin.

- Oğurçı, Krasnovodsk
 Çil, BöyükZirə, Böyük Qızılağac
 Buzaçı, Şahdili, Kiçik Qızılağac
 Bakı, Abşeron arxipelaqı, Çeçen, Manqistay, Çələkən

Səngi Muğan adaları, Dəvəçi

628 Xəzər dənizinə şimaldan, qərbdən, cənubdan hansı çaylar tökülür?

- Qusarçay, Qudyalçay, Araz, Sinçay
 Volqa, Terek, Emba, Kür, Samur, Səfidrud
 Dəmiraparançay, Lənkərançay, Ataçay
 Türyançay, Girdmançay, Kişçay
 Ceyrankeçməz, İncəçay, Tərtərçay

629 Xəzərin 2-ci çirklənmə mənbəyi nədir?

- suyunun tərkibindəki mikroelementlər
 heyvandarlığın, quşçuluğun, balıqçılığın inkişafı
 yaşayış yerləri
 palçıqlı sellər
 mədənlər, tankerlər, hidrotexniki qurğular

630 Xəzər ekosisteminin vəziyyəti asılıdır :

- bioloji resurslardan;
 dəniz nəqliyyatının inkişafından;
 mineral resurslardan;
 doğru cavab yoxdur
 sənaye və məişət çirkab sularından ;

631 Xəzərin başlıca resursları aşağıdakılardır:

- mineral, nəqliyyat;
 bioloji, fiziki;
 mineral, bioloji;
 maqnezium, su;
 rekreasiya, duz

632 Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikası sektorunda neçə trln kub m qaz ehtiyatı aşkarlanmışdır?

- 12,0
 5,0
 10
 15
 8,0

633 Hansı dənizə dünya 90% qara kürü istehsalı və 85% nəmə balığı aiddir?

- Baltik dənizi
 Mərmərə
 Xəzər
 Barenz
 Qara

634 Səviyyə (Xəzərlə bağlı) tərəddüdlərinin səbəbini göstərin.

- neft-qaz çıxarılması ilə əlaqədar
 çayların Xəzərə az və ya çox tökülməsi
 sənaye müəssisələrinin tullantıları ilə çirklənmə

- su anbarlarının tikilməsi ilə əlaqədar
- iqlim dəyişmələri, tektonik hadisələrlə bağlı

635 Xəzərin çirkləndirən neftin 10% - i nəyin hesabındadır?

- Volqa çayının
- Neft kəmərlərinin
- Neft tankerlərinin
- neft emalı zavodlarının
- Buruqların

636 Xəzər gölünün ekoloji təmizliyinə nail olmaq üçün neçə ölkənin birgə əməkdaşlığı tələb olunur?

- 3
- 5
- 6
- 4
- 2

637 Xəzər dənizinə arktik, mülayim, tropik, subtropik hava kütlələri hansı ərazilərdən (istiqamətdən) daxil olur?

- RF – dan
- İrandan
- Orta Asiyadan
- qərbdən
- Şimal və cənubdan

638 Xəzər dənizin dalğalarının maksimal uzunluğunu göstərin

- 90-120 metr
- 60-70 metr
- 150 metr
- 80-100 metr
- 100-130 metr

639 Xəzərə hidrotexniki qurğular, mədən və tankerlər necə təsir edir?

- a) bitki örtüyünü məhv edir
- balıqçılığa təmin yaradır
- balıqların axını şəraitinə mane olur
- gəmilərin hərəkətinə mane olur
- onun 2- ci çirklənmə mənbəyi sayılır

640 Hər il hansı dənizə 3 min ton neft məhsulları axıdılır?

- Mərmərə dənizi
- Xəzər dənizi
- Aralıq dənizi
- Oxot dənizi
- Adriatik dənizi

641 Neçənci ildə Xəzər dənizi sularının artması müşahidə edilib?

- 1905 il
- 1914

- 1910
- 1929
- 1924

642 Xəzər dənizi səviyyəsinin 2 metrədək aşağı düşməsi neçənci ilə təsadüf edir?

- 1950
- 1970
- 1960
- 1990
- 1980

643 İqlim dəyişiklikləri, tektonik hadisələr Xəzərlə bağlı hansı dəyişikliklərə gətirir?

- neft – qaz ehtiyatları azalır
- [yeni cavab]çayların xəzərə tökülməsi məhdudlaşır
- tullantılarla daha çox çirklənir
- səviyyə təbəddüdlərinə
- flora-fauna ehtiyatlarındakı dəyişikliklərə

644 Xəzərin canlı aləminin həyat səviyyəsinin pisləşməsi hansı problemləri

- ekoloji
- kimyəvi
- bioloji
- sosial
- fizioloji

645 .Kürü tökmək üçün Xəzər çaylarının yuxarı axınlarına üzən balıqlara nə mane olur?

- çaylar üzərində tikilən su anbarları (bəndlər)
- antropogen amillər
- gəmiçilik nəqliyyatı
- səs – küy
- suların həddən artıq çirklənməsi

646 Eldar şamı və Xəzər lələyinə harada təsadüf edilir?

- İranda
- Azərbaycanda
- Türkiyədə
- Dağıstanda
- Gürcüstanda

647 Limanlarda Xəzərin sularının daha çox çirklənməsinə səbəbini göstərin.

- nəqliyyatın (su) çoxalması
- sənayemüəssisələrinin insulara atdığı çirklənmə maddələrlə bağlı
- neft və neft məhsullarındaşıyantankerlərin olması ilə
- ölü zonalar»ın çoxluğu
- insan fəaliyyəti ilə

648 Xəzərin cənub və cənub şərq hissəsində duzluluğun yüksək olması nə ilə bağlıdır?

- çay sularının az tökülməsi ilə
- duzlu çayların çox tökülməsi ilə

- ilinistidövründəbuxarlanmanın yüksək olması ilə əlaqədar
- həmin sularda özünü təmizləmənin aşağı səviyyədə olması ilə
- mülayim havakütlələrinin daxil olması ilə

649 Xəzər gölü əsasən hansı çirkləndirici maddələrlə çirklənmişdir?

- fenol, səthi aktiv maddələr, neft məhsulları ilə
- karbohidrogenlər, qurğuşunla
- azot oksidi, karbon qazı ilə
- ammoniyak, sulfat turşusu, formaldehidlərlə
- hidrogen sulfid, karbon sulfidlə

650 Hansı səbəbdən Xəzər dənizinin sahəsi 400 min km artmışdır?

- dənizdə baş verən tektonik hadisələrlə
- quraqlıqla əlaqədar
- buxarlanmasının azalması ilə
- dəniz suyu səviyyəsinin qalxması ilə
- Xəzərə tökülən çaylarla bağlı

651 Xəzər daha çox çirklənmişdir?

- məişət çirkab suları ilə;
- karbohidrogenlərlə;
- metallurjiya sənaye çirkab suları ilə;
- mikroelementlərlə;
- duzlar və turşularla ;

652 Xəzərin çirklənməsinin mənfi ekoloji nəticələri:

- su bitkilərinədir;
- balıq ehtiyatlarındadır;
- molyuskalardır;
- neft hasilatındadır;
- duz ehtiyatlarındadır;

653 Hansı gölün (dənizin) payına Yer kürəsi göl ehtiyatının 44% - i düşür?

- Göy-göl
- Baykal
- Maral – göl
- Aral
- Xəzər dənizi

654 Hansı dənizdə dünya nəre balığı ehtiyatının 90% - icəmlənmişdir?

- Egey dənizi
- Yapon dənizi
- Aralıq dənizi
- Xəzər dənizi
- Oxot dənizi

655 Hansı dənizdə kəskin çirklənmə ilə əlaqədar qiymətli balıq növləri 9-10 dəfə azalmışdır?

- Xəzər dənizi
- Karib dənizi

- Mərmərə dənizi
- Oxot dənizi
- Adriatik dənizi

656 Xəzər dənizinə ildə nə qədər çirkab su axıdılır/?

- 12 milyard m³
- 10 milyard m³
- 15milyard m³
- 8 milyard m³
- 9 milyard m³

657 95% çirkli sulara malik olan hansı çayXəzər dənizinə axır?

- Don çayı
- Kür çayı
- Elba çayı
- Yenisey çayı
- Volqa çayı

658 Xəzərə ən çox çirkab axıdan Azərbaycan çayı :

- Lənkərançayı;
- Kür çayı ;
- Araz çayı;
- Qudyalçay ;
- Samur ;

659 Neçə ölkənin birgə əməkdaşlığı Xəzər gölünün ekoloji təmizliyinə nail olmaq üçün tələb olunur?

- 3
- 5
- 6
- 4
- 2

660 Hansı ərazilərdən (istiqlamətdən)Xəzər dənizinə arktik, mülayim, tropik, subtropik hava kütlələri daxil olur?

- RF – dan
- İrandan
- Orta Asiyadan
- qərbdən
- Şimal və cənubdan

661 Limanlarda Xəzər dənizinin çox çirklənməsi nə ilə əlaqədardır?

- “ölü” zonaların çoxalması ilə
- Sənaye müəssisələrinin çirkləndiriciləri ilə
- Antrapagen amilin təsirlə
- neft və neft məhsulları daşıyan tankerlər vasitəsi ilə
- Gəmiçiliyin inkişafı ilə

662 Xəzər dənizi hansı ölkələrin əhatəsində yerləşir?

- Azərbaycan, İran, RF ,Qazaxıstan, Türkmənistan

- RF ,Qazaxıstan, Türkmənistan,Özbəkistan
- Özbəkistan,İran,Qazaxıstan,Türkiyə
- RF ,Qazaxıstan, Türkmənistan,Türkiyə
- Gürcüstan,İran,Qazaxıstan,Türkiyə

663 əsrin müqaviləsi nə görə Xəzər Dənizinin Azərbaycan Respublikası sektorundan nə qədər heft hasil olunmuşdur?

- 1,2 mlrd t
- 1,3 mlrd t
- 511 mln t
- 600 mln t
- 2 mlrd. t

664 Xəzər sahillərinin ekoloji cəhətdən əhəmiyyəti nədədir:

- turizmin inkişafında;
- kənd təsərrüfatının inkişafında ;
- sənaye sahələrinin yerləşdirilməsində ;
- suvarma kanallarının çəkilməsində;
- qabarma-çəkilmə elektrik stansiyasının tikilməsində;

665 Dünyada ilk dəfə neft Xəzər dənizində gəmi ilə nəql olunmuşdur. Bu neçənci ilə təsadüf olunur

- 1886-cı il
- 1887-ci ilə
- 1885-cı il
- 1889-cu ilə təsadüf olunur
- 1888 –ci ilə

666 Aşağıdakılardan hansı Xəzər dənizin dalğalarının maksimal uzunluğudur?

- 150 metr
- 100-130 metr
- 60-70 metr
- 90-120 metr
- 80-100 metr

667 Xəzər Dənizinin Azərbaycan Respublikası sektorunda hansı yataqdan dünya bazarına qaz ixrac olunur?

- Günəşli
- Bahar
- Ümid
- Şahdəniz
- Divanı

668 Ölkədə istehsal olunan neftin neçə faizini Xəzər dənizi verir?

- 15
- 96
- 70
- 99
- 100

669 Xəzərin əsas təbii sərvəti:

- su
- su iti
- balıq
- neft
- balıq

670 Xəzər dənizi ən çox hansı çay hesabına qidalanır?

- Volqa
- Ural
- Kür
- Terek
- Samur

671 Xəzər dənizi fiziki-coğrafi xüsusiyyətlərinə görə neçə hissəyə bölünür?

- 6
- 4
- 8
- 3
- 5

672 Azərbaycan Respublikasının Xəzər sektorunda ekoloji tarazlığı pozan səbəblərdən birini müəyyən edin:

- çirkab suların axıdılması
- Araz çayı
- Kür çayı
- dalğalar
- palçıq vulkan

673 Xəzər dənizində neçə mlrd barel neft olduğunu müəyyən edin:

- 3,0
- 49
- 10
- 60
- 33

674 Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikası sektorunda nə qədər neft aşkarlandığını bilirsinizmi?

- 4,0 mlrd t
- 7,0 mlrd t
- 10,0 mlrd t
- 12,7 mlrd t
- 12,2 mlrd t

675 Azərbaycan Respublikasında ildə istehsal olunan neftin neçə faizi Xəzər dənizi sektoru verir?

- 35
- 65
- 55
- 97

85

676 Xəzər dənizində duzluluğun maksimal promili nə qədərə çatır?

- 200
 300
 250
 275
 450

677 Xəzərin ən çox çirklənmiş sahələri:

- Çilov və Qum adaları;
 Sumqayıt və Lənkəran sahilləri;
 Bakı buxtası və Neft daşları;
 Neft daşları və Neftçala sahilləri;
 Bakı və Xaçmaz sahilləri;

678 Xəzərin çirklənməsinin yaratdığı ekoloji problem:

- sahil torpaqlarının şoranlaşması;
 bioloji resursların azalması;
 su nəqliyyatında çətinliklər;
 doğru cavab yoxdur
 mineral resursların hasilatında çətinlik;

679 Xəzər dənizi Azərbaycanda illik neft hasilatının neçə faizini verir?

- 91%
 100%
 96,6 %
 99%
 90%

680 . Azərbaycanın Xəzər dənizi hissəsində aşkarlanmış ən böyük qaz yatağının hansı olduğunu müəyyən edin:

- Bulla
 Şahdəniz
 ASənqəcal
 Neft Daşları
 Qaradağ

681 Nəyin hesabına Xəzər dənizi neftlə 10 % çirklənir?

- Buruqların
 Neft tankerlərinin
 Volqa çayının
 neft emalı zavodlarının
 Neft kəmərlərinin

682 Aşağıdakılardan hansı ilə Xəzərin Neft Daşları və Bakı buxtası akvatoriyası ilə adlandırılırlar?

- “ölü zona”
 “neft zonası”
 “qızıl zona”

- “dəniz zonası”
- “təmiz zona”

683 Xəzər Dənizinin ən dərin yeri harada nə qədərdir?

- Nabran çökəkliyi 1250 m
- Lənkəran çökəkliyi 1025 km
- Türkmənbaşı, 1700 km
- Bakı buxtası 965 m
- Xəzər çökəkliyi 900 m

684 Xəzərin ekoloji problemlərinə dair birinci Beynəlxalq Konfrans çağrılmışdır:

- 1990-cı ildə;
- 1992-ci ildə;
- 1991-ci ildə ;
- 1995-ci ildə;
- 1993-cü ildə;

685 Xəzərə ən çox çirkab gətirən çay?:

- Kür çayı;
- Volqa çayı;
- Samur çayı;
- Lənkəran çayı;
- Terek çayı;

686 Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikası sektorunda son vaxtlar hansı neft yataqları istismara verilmişdir?

- Bulla
- Şahdəniz
- Çıraq, Azəri Günəşli
- Bahar
- Ümid

687 Xəzər dənizinin ən böyük sərvəti hansıdır?

- Duz
- su
- Suiti
- Yosun
- Flora

688 Azərbaycan, İran, RF – si, Qazaxıstan, Türkmənistanın əhatəsində yerləşən dəniz hansıdır?

- Baltik
- Qara
- Aralıq
- Berents
- Xəzər

689 Dünya nərə balığı ehtiyatının 90% - i hansı dənizdə cəmlənmişdir?

- Egey dənizi
- Yapon dənizi

- Aralıq dənizi
- Xəzər dənizi
- Oxot dənizi

690 Kəskin çirklənməsi ilə əlaqədar hansı dənizdə qiymətli balıq növləri 9-10 dəfə azalmışdır?

- Xəzər dənizi
- Karib dənizi
- Mərmərə dənizi
- Oxot dənizi
- Adriatik dənizi

691 1977-ci ildən başlayaraq Xəzər dənizində nə kimi dəyişiklik baş vermişdir?

- çirklənmə səviyyəsi artmışdır
- dəniz suyu səviyyəsi azalmağa başlamışdır
- balıq ovu 9-10 dəfə azalmışdır
- bitki örtüyü 2 dəfə azalıb.
- suyun səviyyəsi qalxmağa başlayıb

692 4 mlyrd ABŞ dolları respublikanın hansı ehtiyatına dəyən zərər üçün hesablanmışdır?

- Aran zonasının şoranlaşmış torpaqları üçün
- Bakı buxtasının hədsiz çirklənməsilə
- Xəzərin səviyyəsinin qalxması ilə əlaqədar
- Gəncə Gil – Torpaq Kombinatı tullantıları üçün
- Qəbələ RLS – s1 üçün

693 70 - yə yaxın adı olan (qədim zamanlardan müasir dövrdən) hansı dənizdir?

- Yapon dənizi
- Karib dənizi
- Mərmərə dənizi
- Xəzər dənizi
- Şimali Çin dənizi

694 Xəzərə axan çaylar hansılardır?

- Qusarçay, Qudyoçay, Araz, Sinçay
- Türyançay, Girdmançay, Kişçay
- Volqa, Terek, Elba, Kür, Samur, Safidrid
- Dəmiraparançay, Bənkərənçay, Astaraçay
- Ceyrankeçməz, Girdmançay, Kişçay

695 5-10 % suyun duzluluğu hansı dənizə aiddir?

- Yapon dənizi
- Qırmızı dənizə
- Egey dənizi
- Xəzər dənizi
- Bərens dənizi

696 Xəzər dənizi Orta Asiyadan gələn hansı hava kütlələrini mülayimləşdirir?

- dəniz Arktik hava kütləsini
- cənub siklonlarını

- quru və isti hava kütləsini
- soyuq hava kütləsini
- mülayim dəniz hava kütləsini

697 Hansı dənizə ildə 12 milyard m³ çirkab suları axıdılır?

- Xəzər dənizi
- Egey dənizi
- Aralıq dənizi
- Barants dənizi
- Liquri dənizi

698 Mədən və tankerlər, hidrotexniki qurğular Xəzərə necə təsir edir?

- onun 2- ci çirklənmə mənbəyi sayılır
- gəmilərin hərəkətinə mane olur
- balıqların axını şəraitinə mane olur
- bitki örtüyünü məhv edir
- balıqçılığa təmin yaradır

699 3 min ton neft məhsulları hər il hansı dənizə axıdılır?

- Mərmərə dənizi
- Aralıq dənizi
- Oxot dənizi
- Adriatik dənizi
- Xəzər dənizi

700 1332 növ canlı və III növ balıq hansı dənizdədir?

- Xəzər dənizi
- Adriatik dənizi
- Qırmızı dəniz
- Liqquri dənizi
- Şimal dənizi